

PREMIJUOTŲ IR NOMINUOTŲ KNYGŲ KATALOGAS

Kataloge skelbiamos nuo 2021 metų rugsėjo iki 2022-ųjų kovo svarbiausiomis Lietuvos literatūros premijomis apdovanotos ir joms nominuotos knygos.

LIETUVOS LEIDĖJŲ ASOCIACIJA
2022 kovas

LLA VEIKLĄ FINANSUOJA

Lietuvos rašytojų sąjungos premija ... iii

Antano Baranausko premija

Liudo Dovydeno premija

Jurgos Ivanauskaitės premija

Grigorijaus Kanovičiaus literatūrinė premija

Vlado Šlaito premija

Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto kūrybiškiausių knygų dvyliktukas

Vilniaus klubo premija ... iv

Knygos meno konkursas

Jotvingių premija ... v

Jaunojo jotvingio premija

Pirmosios knygos serija

Šv. Jeronimo premija

Vertėjo krėslas

15min knygos rinkimai

Metų knygos rinkimai ... vi

Europos Sąjungos literatūros premija

Geriausių vaikų ir paauglių knygų apdovanojimų nominantai ... vii

Kinematografiškiausios knygos (knyga + kinas) ... viii

Lietuvos rašytojų sąjungos premija 2022. Skiriama už didelės vertės literatūrinį kūrinį, išleistą per pastaruosius dvejus metus.

VANDA JUKNAITĖ | **Ta dūzgianti ir kvepianti liepa yra** ... 1

Antano Baranausko premija 2021. Skiriama už grožinės literatūros kūrinius — knygas, skiepijančius meilę Lietuvos gamtai ir atskleidžiančius žmogaus ir gamtos dvasinį ryšį, arba profesionalios literatūrologijos kūrinius, skirtus Antano Baranausko kūrybai.

REGINA KATINAITĖ-LUMPICKIENĖ | **Varna su baltu plūksnu** ... 2

Liudo Dovydeno premija 2021. Skiriama už geriausią naują lietuvišką romaną, išleistą per praėjusius kalendorinius metus.

RUGILĖ AUDENIENĖ | **Vojažo** ... 3

Jurgos Ivanauskaitės premija 2022. Teikiama kasmet, ne vyresniam nei 45 metų autoriui (būdama 45-erių mirė pati Jurga Ivanauskaitė), per pastaruosius dvejus metus išleidusiam knygą, kurios turinys atitinka formuluotę „Už laisvą, atvirą ir drąsią kūrybinę raišką“.

TOMAS VAISETA | **Ch.** ... 4

Grigorijaus Kanovičiaus literatūrinė premija 2021. Premija skiriama už lietuvių kalba per praėjusius metus publikuotą literatūrinės prozos kūrinį istorinės atminties tema.

INA PUKELYTĖ | **Panelės iš Laisvės alėjos** ... 5

Vlodo Šlaito premija 2021. Teikiama kasmet už reikšmingus poezijos, prozos, dramos, publicistikos ir kitokio žanro kūrinius, išreiškiančius meilę gimtajam kraštui.

LIUDVIKAS JAKIMAVIČIUS | **Paliktos paletės** ... 6

Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto kūrybiškiausių knygų dvyliktukas 2021.

Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto premija teikiama už praėjusiais metais išleistą šiuolaikinės lietuvių literatūros kūrinį. Laureatą iš dvylikos kandidatų slaptu balsavimu renka Instituto literatūrologų vertinimo komisija. Atrankos kriterijus — kūrybiškumas.

Kūrybiškiausia metų knyga

IEVA DUMBRYTĖ | **Šaltienos bistro** ... 7

SANDRA BERNOTAITĖ | **Akys chimeros** ... 8

LINA BUIVIDAVIČIŪTĖ | **Tamsieji amžiai** ... 9

DAINIUS GINTALAS | **Vienos vasaros giesmė** ... 10

GINTARAS GRAJAUSKAS | **Nykstamai menkų dydžių poveikis megastruktūroms** ... 11

RAMŪNAS LIUTKEVIČIUS | **Šokis įsuka šviesą** ... 12

GYTIS NORVILAS | **Akla valtis** ... 13

VALDAS PAPIEVIS | **Ėko** ... 14

KORNELIJUS PLATELIS | **Korijantys veidrodžiai** ... 15

PAULINA PUKYTĖ | **Lubinas ir seradėlė** ... 16

UNDINĖ RADZEVIČIŪTĖ | **Minaretas ir 7** ... 17

TOMAS VAISETA | **Ch.** ... 4

Vilniaus klubo premija 2022. Konkurso tikslas — kasmet įvertinti per praėjusius dvejus kalendorinius metus išleistas knygas apie Vilniaus miestą, kurios skatina pažinti Lietuvos sostinę, populiarina Vilniaus miesto istoriją, tradicijas, savitumą.

MARIJA DRĖMAITĖ, RASA ANTANAVIČIŪTĖ | **Neįgyvendintas Vilnius** ... 18

Knygos meno konkursas. Konkurso tikslas — išrinkti geriausias meninio apipavidalinimo ir poligrafinio atlikimo požiūriu Lietuvos leidyklų išleistas knygas bei skatinti knygų dailininkus, dizainerius, iliustruotojus, leidėjus ir poligrafijos specialistus.

Pagrindinė premija

INDRĖ ŠERPITYTĖ | **(1944–1991). Former NKVD–MVD–MGB–KGB Buildings** ... 19

Grožinė literatūra ir eseistika

MATILDA OLKINAITĖ | **The Unlocked Diary** ... 20

DOVILĖ ZAVEDSKAITĖ | **Ilgesys ir eglutės** ... 21

Elena Mezginaitė: žmonės man — viskas... ... 22

Knygos vaikams

LINA ITAGAKI, RASA GRYBAITĖ | **Grybo auksas** ... 23

DOVILĖ ZAVEDSKAITĖ, PATRICIJA BLIJ-ŠTODULSKA | **Paštininkas ir serbentai** ... 24

JURGA VILĖ, LINA SASNAUSKAITĖ | **Chameleono sapnai** ... 25

Mokslinės, dalykinės knygos, vadovėliai

ROKAS SINKEVIČIUS, GEDIMINAS KASPARAVIČIUS | **Kaunas Stanislovo Lukošiaus žvilgsniu.**

Pasivaikščiojimas po pradingusį miestą ... 26

BEBA EPŠTEIN | **Autobiografija / Autobiography** ... 27

LAIMA VINCĖ | **Apie anuos nepamirštamus laikus** ... 28

Meno leidiniai (monografijos, katalogai, albumai)

DALIA RAMONIENĖ | **Antanas Kučas. Grafika** ... 29

JONAS KAZIMIERAS VILČINSKIS | **Vilniaus albumas / The Vilnius Album** ... 30

VACLOVAS RATAS | **Anapus pusiaujo / Beyond the Equator** ... 31

Meninės ir dokumentinės fotografijos leidiniai

Permainų šventė ... 32

DALIA MIKONYTĖ | **Bust** ... 33

DOVILĖ DAGIENĖ | **Čia tada, ten dabar / Here Then, There Now** ... 34

Bibliofiliniai ir eksperimentiniai leidiniai

JOHN PERRY | **Prokrastinacijos menas** ... 35

ASTA VOLUNGĖ, JOVARAS KELPŠAS | **Žodžiai-pa-trankos** ... 36

Su ambasadoriumi Jurgiu Baltrušaičiu, knyga užrašams ir mintims ... 37

Lietuvos dailininkų sąjungos apdovanojimas

AUDRA BARANAUSKAITĖ, LINA ITAGAKI | **Nukas** ... 38

Vilniaus dailės akademijos apdovanojimas

EVELINA DACIŪTĖ, JULIJA SKUDUTYTĖ | **Duobė** ... 39

Jotvingių premija 2021. Skiriama kasmet už per pastaruosius dvejus metus išleistą geriausią poezijos knygą (nuo vieno Poetinio Druskininkų rudens festivalio iki kito).

DAINIUS GINTALAS | **Vienos vasaros giesmė** ... 10

Jaunojo jotvingio premija 2021. Skiriama už geriausią jauno autoriaus originaliosios poezijos, verstinės poezijos ar poezijos kritikos knygą, išleistą per pastaruosius dvejus metus.

NOJUS SAULYTIS | **sms gėlytė** ... 40

Pirmosios knygos serija 2021. Pirmosios knygos konkurso tikslas – suteikti galimybę gabiems autoriams pasitikrinti jėgas, išleisti pirmąją autorinę knygą ir greičiau įsitvirtinti literatūriniame pasaulyje.

Pirmoji prozos knyga

GRETA DIRMAUSKAITĖ | **Pažeme** ... 41

Pirmoji poezijos knyga

MINDAUGAS KIRKA | **Dangus užsitraukia ledu** ... 42

Šv. Jeronimo premija 2021. Premija užsienio literatūros vertėjui skiriama kasmet už profesionalius ir meniškus užsienio grožinės ir humanitarinės literatūros vertimus į lietuvių kalbą, už nuopelnus vertėjo profesijai, meniniam vertimui, meninio vertimo teorijai ir kritikai bei vertėjų ugdymui. Šių metų premija įteikta vertėjai Jonei Ramunytei.

JEAN-PAUL DUBOIS | **Ne visi šiam pasauly gyvena vienodai** ... 43

FRANÇOISE SAGAN | **Nebaigtas romanas** ... 44

Vertėjo krėslas 2022. Premija skiriama už praėjusiais metais išleistą geriausią grožinės literatūros ir meninės eseistikos knygos vertimą į lietuvių kalbą. Šių metų premijos laureatas – vertėjas Alfonsas Tekorius.

DANIEL KEHLMANN | **Tilis Ulenšpygelis** ... 45

15min knygos rinkimai 2021. Tai portale *15min* kasmet vykdomi geriausios metų knygos rinkimai. Metų knygos rinkimų tikslas – atkreipti dėmesį į vertus dėmesio tiek lietuvių autorių, tiek verstinius kūrinius, jų autorius ir vertėjus, skatinti skaitymą. Knygos laureatės išrinktos susumavus skaitytojų ir komisijos balsus.

Geriausia lietuvių autorių grožinė knyga

RIMANTAS KMITA | **Remyga** ... 46

Geriausia lietuvių autorių negrožinė knyga

NORBERTAS ČERNIAUSKAS | **1940. Paskutinė Lietuvos vasara** ... 47

Geriausia verstinė grožinė knyga

W. G. SEBALD | **Austerlicas** ... 48

Geriausia verstinė negrožinė knyga

LAURENCE REES | **Aušvicai. Naciai ir „galutinis sprendimas“** ... 49

Metų knygos rinkimai. Akcijos tikslas — skatinti Lietuvos rašytojus kurti, o leidėjus — leisti kokybišką literatūrą įvairaus amžiaus žmonėms, skatinti įvairaus amžiaus ir skirtingų socialinių grupių gyventojus skaityti, užtikrinti skaitymą skatinančios aplinkos kūrimą ir meniškai vertingos literatūros prieinamumą.

Prozos knygos

- SANDRA BERNOTAITĖ | **Akys chimeros** ... 8
GRETA DIRMAUSKAITĖ | **Pažeme** ... 41
VANDA JUKNAITĖ | **Ta dūzgianti ir kvepianti liepa yra** ... 1
RIMANTAS KMITA | **Remyga** ... 46
LINA SIMUTYTĖ | **Miesto šventė** ... 50

Poezijos knygos

- MANTAS BALAKAUSKAS | **Apmaudas** ... 51
LINA BUIVIDAVIČIŪTĖ | **Tamsieji amžiai** ... 9
ANTANAS A. JONYNAS | **Naujieji sonetai** ... 52
ALVYDAS VALENTA | **Prierašai neegzistuojančioms „Iliados“ ir „Odisejos“ iliustracijoms** ... 53
DOVILĖ ZELČIŪTĖ | **Šokiai Vilniaus gatvėje** ... 54

Publicistika ir dokumentika

- MIGLĖ ANUŠAUSKAITĖ | **Kas išsigando Šliūpo?** ... 55
NATALIJA ARLAUSKAITĖ, LINA KAMINSKAITĖ | **Fokuse: moterys Lietuvos kine** ... 56
NORBERTAS ČERNIAUSKAS | **1940. Paskutinė Lietuvos vasara** ... 47
AGNĖ NARUŠYTĖ | **Chronometrai** ... 57
AUŠRA MARIJA SLUCKAITĖ | **Už posūkio — kitas dangus. „Zekai“ ir kitos istorijos** ... 58

Knygos vaikams

- AUDRA BARANAUSKAITĖ, LINA ITAGAKI | **Nukas** ... 38
MARIUS MARCINKEVIČIUS, INGA DAGILĖ | **Akmenėlis** ... 59
JURGA VILĖ, LINA SASNAUSKAITĖ | **Chameleono sapnai** ... 25
ZIGMAS VITKUS, INGA DAGILĖ | **Lietuvos valdovai pasakoja vaikams** ... 60
INDRĖ ZALIECKIENĖ | **Kaip sutramdyti žvėryną** ... 61

Knygos paaugliams

- LINA ITAGAKI, RASA GRYBAITĖ | **Grybo auksas** ... 23
NERINGA VAITKUTĖ | **Klampynių kronikos III: Pamišti dievai** ... 62
KOTRYNA ZYLĖ | **Siela sumuštinų dėžutėje** ... 63

Europos Sąjungos literatūros premija. Premija skiriama projekte „Kūrybiška Europa“ dalyvaujančių 36 šalių rašytojams. Kas trejus metus nuo 2009-ųjų teikiamo apdovanojimo tikslas — suteikti tarptautinį matomumą pradedantiems kūrybinę karjerą autoriams.

- TOMAS VAISETA | **Ch.** ... 4

Geriausių vaikų ir paauglių knygų apdovanojimų nominantai. IBBY geriausių metų knygų vaikams ir paaugliams apdovanojimai yra tradicinis ir vienas svarbiausių vaikų literatūros srityje renginių. 2022 metais jie vyks 30-ąjį kartą ir yra ilgiausiai nepriklausomoje Lietuvoje egzistuojantys vaikų literatūros apdovanojimai. Premijas kasmet gauna geriausi vaikų knygų rašytojai, iliustruotojai, vertėjai. Viena premija skiriama ir už vaikų literatūros tyrimus ar aktyviai vykdomas skaitymo skatinimo veiklas. Premijų laureatai paaiškės iškilmingos ceremonijos metu.

Prano Mašiotto premija už geriausių grožinę knygą vaikams bei paaugliams

DAINIUS GINTALAS | **Ajerų kisielius, arba varnos, varvekliai, varanai ir varlės** ... 64

RAMUTĖ SKUČAITĖ | **Liepos mėnesį po liepa** ... 65

NERINGA VAITKUTĖ | **Klampynių kronikos III: Pamišti dievai** ... 60

Premija už geriausių paveikslėlių knygą vaikams

AUDRA BARANAUSKAITĖ, LINA ITAGAKI | **Nukas** ... 38

JURGA VILĖ, LINA SASNAUSKAITĖ | **Chameleono sapnai** ... 25

DOVILĖ ZAVEDSKAITĖ, PATRICIJA BLIUIJ-STODULSKA | **Paštininkas ir serbentai** ... 24

Premija už geriausių pažintinę knygą vaikams ir paaugliams

JŪRATĖ CVILIKIENĖ | **Pradėk dabar: finansinis gidas paaugliams** ... 66

LINA ITAGAKI, RASA GRYBAITĖ | **Grybo auksas** ... 23

ZIGMAS VITKUS, INGA DAGILĖ | **Lietuvos valdovai pasakoja vaikams** ... 58

Eugenijos Stravinskienės premija už reikšmingiausių verstinę knygą vaikams

MEGAN SHEPHERD | **Slapti Erškėtrožių kalvos žirgai** ... 67

MARIA PARR | **Mažasis griaustinis** ... 68

ANJA PORTIN | **Slaptas radijas** ... 69

Adomo Drukenio premija už reikšmingiausių verstinę knygą paaugliams

ANDRI SNAER MAGNASON | **Laiko skrynia** ... 70

JAKOB WEGELIUS | **Žudiko beždžionė** ... 71

FRANCES HARDINGE | **Gegutės daina** ... 72

Domicėlės Tarabildienės premija už gražiausiai iliustruotą metų knygą vaikams

AUDRA BARANAUSKAITĖ, LINA ITAGAKI | **Nukas** ... 38

LINA MICKUTĖ, IEVA BABILAITĖ | **Pasaka apie paskutinį Lietuvos princą** ... 73

JURGA VILĖ, LINA SASNAUSKAITĖ | **Chameleono sapnai** ... 25

RAMUTĖ SKUČAITĖ | **Liepos mėnesį po liepa** ... 65

Aldonos Liobytės premija už reikšmingiausių metų metų vaikų literatūros debiutą

SAULĖ PALTANAVIČIŪTĖ | **Meksika Marija. Indėnės mištekės istorija** ... 74

DOVILĖ ZAVEDSKAITĖ, PATRICIJA BLIUIJ-STODULSKA | **Paštininkas ir serbentai** ... 24

Kinematografiškiausios knygos (knyga + kinas). Knyga + kinas iniciatyva buvo sumanyta 2019 metais, siekiant skatinti didesnę lietuvių rašytojų ir kino režisierių bei prodiuserių bendradarbiavimą. Komisija atrenka knygas, kurios ateityje gali tapti kino filmų scenarijais.

RASA BUGAVIČUTE-PĖCE | **Berniukas, kuris matė tamsoje** ... 75

JUOZAS GAIŽAUSKAS | **Tigras, glostantis pėdas** ... 76

MARIUS MARCINKEVIČIUS, VITALIJA MAKSVYTĖ | **Betė ir skraidanti gimtadienio dovana** ... 77

TOMAS MITKUS, RAIMONDA STEIBLYTĖ | **Karo aviatoriai** ... 78

ROLANDAS RASTAUSKAS | **Venecija tiesiogiai** ... 79

DOVILĖ RAUSTYTĖ | **Tobulų žmonių istorijos** ... 80

JUOZAS URBŠYS | **Lietuva lemtingaisiais 1939–1940 metais** ... 81

TOMAS VAISETA | **Ch.** ... 4

DAINIUS VANAGAS | **Oderis** ... 82

VANDA JUKNAITĖ

Ta dūzgianti ir kvepianti liepa yra

Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla

2021

„Ta dūzgianti ir kvepianti liepa yra“ iš pradžių buvo sumanyta kaip rašytojos autobiografija. Dėl sunkios ligos tarp dangaus ir žemės atsidūrusiai knygos autorei kilo mintis pažvelgti į savo gyvenimą iš anapus. Todėl tekste labai ryškus istorinio laiko naratyvas. Tačiau nejučia, pamažu tekstas virsta pastangomis susitaikyti su mirtimi. Pro kančios tamsą nelauktai prasiveržia gyvybės šviesa, neužgesinama gyvenimo meilė.

www.rsleidykla.lt/Knyga/grozine-literatura/romanai/Ta-duzgianti-ir-kvepianti-liepa-yra/

Lietuvos rašytojų sąjungos premija

Metų knygos rinkimai: prozos knygos

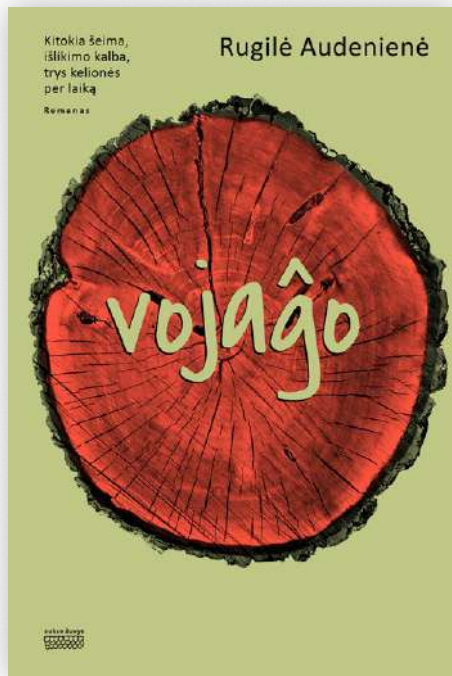

REGINA KATINAITĖ-LUMPICKIENĖ
Varna su baltu plūksnu
Kauko laiptai
2021

Naujoje eilėraščių knygoje „Varna su baltu plūksnu“ Regina Katinaitė-Lumpickienė derina šiuolaikinio gyvenimo detales su laikui nepavaldžia praktine išmintimi. Poetės kalba pulsuoja gyvybiškumu, o eilėraščių subjektės santykis su aukštaičių uteniškių tarme tampa neatsiejama jos dalimi – per vilnijančius gimtosios tarmės žodžius užgimsta savivoka, įvairiausi prisiminimai ir, žinoma, poezija.

www.patogupirkti.lt/knyga/varna-su-baltu-pluksnu.html

Antano Barausko premija

RUGILĖ AUDĖNIENĖ

Vojažo

Aukso žuvys

2020

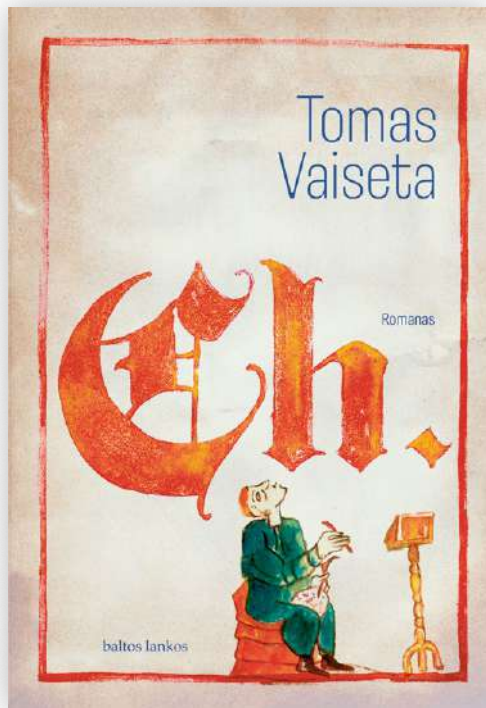
Puiki knyga – pilnakraujė, dramatiška, karšta ir aštri šeimos istorija, prasidėjusi dar Pirmosios Lietuvos Respublikos laikais.

— Gediminas Kulikauskas

www.auksozuvys.lt/products/vojago

Liudo Dovydeno premija

TOMAS VAISETA
Ch.
Baltos lankos
2021

Žodingas, daugiasluksnis, intelektualus idėjų romanas „Ch.“ (siūloma tarti „cha“) provokuoja skaitytojus pačius nuspręsti, ką jie skaito. Ironiškai, kartais groteskiškai ir absurdiškai kviečiama kartu mąstyti apie mirties kultūrą ir jos prasmę, pareigos reikšmę, meno paskirtį ir Vakarų kultūros vertybinius pamatus, vadinamąją „mažojo žmogaus“ idėją, amžiną, nesiliaujančią dieviškųjų ir demoniškųjų pradų kovą.

www.baltoslankos.lt/ch

Jurgos Ivanauskaitės premija
Kūrybiškiausių knygų dvyliktukas
Europos Sąjungos literatūros premija | Nominacija
Kinematografiškiausios knygos

INA PUKELYTĖ
Panelės iš Laisvės alėjos
Tyto alba
2020

Šis romanas – tai duoklė mano senelių kartai, kuri, patyrusi du pasaulinius karus, dėl dvasinių traumų ir politinių persekiojimų taip ir negalėjo deramai perduoti savo tragiškų istorijų vaikaičiams. Galbūt šis pasakojimas apie dvi jaunas moteris padės geriau suprasti tiek laikinosios Lietuvos sostinės, tiek ir pirmosios Lietuvos nepriklausomybės kartos istoriją.

— Ina Pukelytė

www.tytoalba.lt/paneles-is-laisves-alejos

Grigorijaus Kanovičiaus literatūrinė premija

LIUDVIKAS JAKIMAVIČIUS

Paliktos paletės

Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla

2021

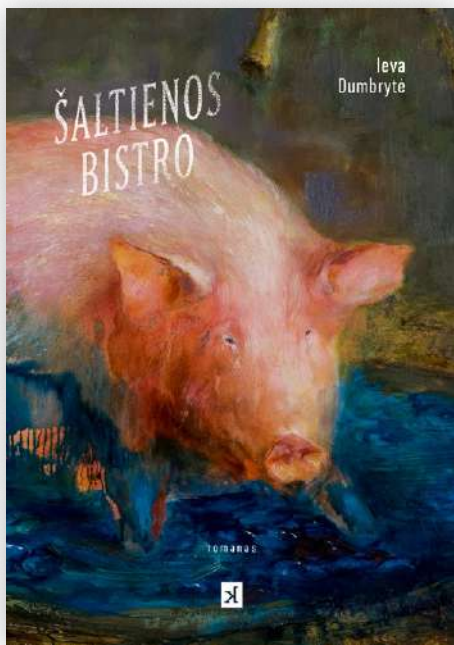
Mano poezija ir gyvenimas yra susisiekiantys indai. Turbūt tekstas nėra svarbiausias dalykas. Žodžiai įnoringi, neklauso, kai nori apsaityti, kaip mes čia būname. Kur kas svarbesnės yra tylos zonos, kurios veriasi ir plevena tarp žodžių, pauzių, nutylėjimų, nebaigtų sakinių, nuspėjamų ir nenuspėjamų siužetų, kurie vienas kitą papildo, vienas kitą sukelia, glaudžiasi ir kuria nuotaiką bei poteksčių pasakojimą. Esu laimingas, galėdamas tomis gyvenimo ir poetinėmis patirtimis su jumis pasidalyti.

— Liudvikas Jakimavičius

www.rsleidykla.lt/Knyga/grozine-literatura/poezija-pjeses/Paliktos-paletes/

Vlodo Šlaito premija

IEVA DUMBRYTĖ
Šaltienos bistro
Kitos knygos
2021

Ieva Dumbrytė patiekia skaitytojams savo pirmą romaną – gardžiausią farso ir grotesko šaltienos kąsnį. Nuogą kąsnį, kurio sudėtyje – keistuolis istorikas ir dar keistesni jo bendradarbiai, svetimšaliai golodai, Mėsijaus misija ir kiti nuostabą, krizenimą ar žagsulį sukeliantys ingredientai. Subalansuota turintiems stiprų skrandį ir mėgstantiems juodą kaip nemiegota naktis humorą.

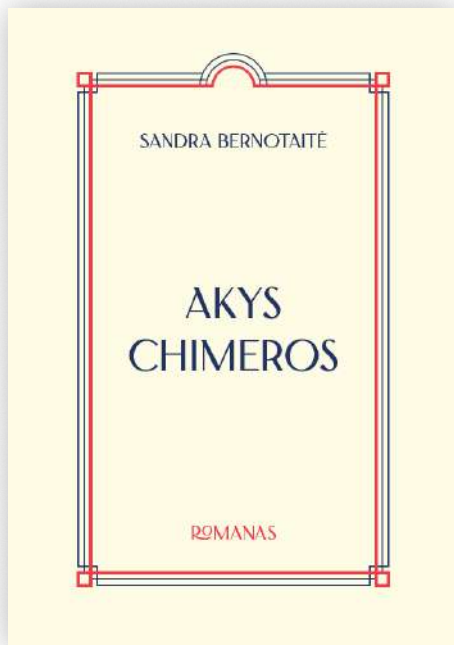
— Jurga Tumasonytė

www.knygynas.biz/products/saltienos-bistro

Kūrybiškiausių knygų dvyliktukas | Kūrybiškiausia metų knyga

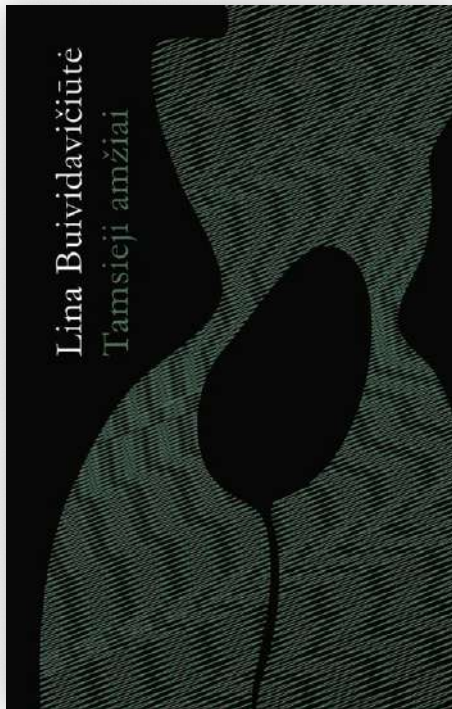
SANDRA BERNOTAITĖ
Akys chimeros
Vaga
2021

Trečiasis Sandros Bernotaitės romanas pasakoja apie tikrą įvykį vieną konkrečią dieną — 1939 m. liepos 25-ąją. Antrojo pasaulinio karo išvakarėse iš Kauno prielaukos į Gelgaudiškį garlaiviu „Klaipėda“ išjuda jungtinė lenkų ir lietuvių kultūros atstovų grupė. Tikrų istorinių įvykių fone — žaižaruojanti to meto kasdienybė ir sudėtingo likimo rašytojų kompanija. Norėdamas suprasti tą laikmetį, iš kurio tėmyja akys, tikros, gyvo žmogaus, su mažyte istorija, nereikšmingu nutikimu ir kasdienybės detalėmis, privalai pamiršti, kas su juo bus. Istorijos angelas nusigręžęs nugarą ateitin. Nusigręžk tuojau pat ir tu, mano prašymu, tamsta.

www.vaga.lt/akys-chimeros

Kūrybiškiausių knygų dvyliktukas
Metų knygos rinkimai: prozos knygos

LINA BUIVIDAVIČIŪTĖ

Tamsieji amžiai

Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla

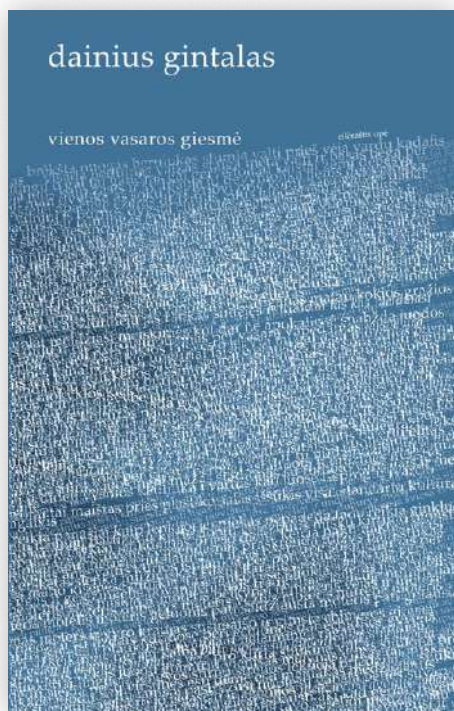
2021

Intensyvi, ribinių patirčių prisotinta antroji Linos Buividavičiūtės poezijos knyga, kurią sudaro keturi ciklai: „Erosas“, „Sindromai“, „Miestai ir žvėrys“, „Nemeilė“. Poetės eilėraščiai pasižymi nesumeluotu žvilgsniu į savo ir Kito patirtis. Jaučiamas ir įvardijimas egzistencijos sunkis, transgeneracinės, kolektyvinės ir asmeninės lyrinio „aš“ traumos. Knygos išskirtinumas – drįstama liestis prie mažiau lietuvių poezijoje atvirai artikuliuotų patirčių – ribinio seksualumo, sudėtingos motinystės, psichikos sveikatos problemų. Eilėraščiai atliepia sudėtingą, šešėlinį moters pasaulį. Kultūros intertekstai čia savitai interpretuojami, kuriant unikalias poetinio pasaulio prasmes.

www.rsleidykla.lt/Knyga/grozine-literatura/poezija-pjeses/Tamsieji-amziai/

Kūrybiškiausių knygų dvyliktukas

Metų knygų rinkimai: poezijos knygos

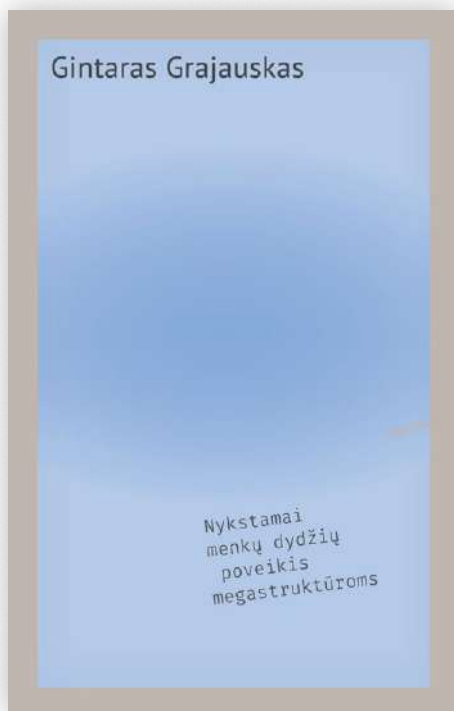

DAINIUS GINTALAS
Vienos vasaros giesmė
Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla
2021

Šis poetinės prozos tekstas parašytas 2019-ųjų vasarą prie Širvintos upės. Išties tai 17 skirsnių, vientisą kompoziciją, ritmą turintis eilėraštis. Jį drąsiai galima pavadinti ir poema, dienoraščiu, kuriame lyriniai pasažai persipina su ironija, realistinės, biografinės detalės — su siurrealistine vaizduote, o poetinis, psichodelinis kalbėjimas — su šnekamąja kalba, žargonu. Tekstas suręstas be skyrybos ženklų, tarsi laivas be jokios vinies, bet tvirtas, žinantis kryptį, kviečiantis į intymią, jaudinančią kelionę.

www.rsleidykla.lt/Knyga/grozine-literatura/poezija-pjeses/Vienos-vasaros-giesme/

Kūrybiškiausių knygų dvyliktukas
Jotvingių premija

GINTARAS GRAJAUSKAS
Nykstamai menkų dydžių poveikis
megastruktūroms
Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla
2021

Mane visada ypač domino eilėraščiai, kuriuose „gražumo“, „meniškumo“ tėra tik būtinas minimumas. Eilėraščiai, kurie geba tapti beveik anoniminiais, be ryškesnės autoriaus invazijos. Tarsi atsiradę savaime. Idealiu atveju skaitytojas pasijunta taip, lyg pats juos būtų parašęs. Dažnai jie trumpi, lakoniški, atmosferiški. Keliomis eilutėmis sukuriantys pasaulio vaizdą.

— Gintaras Grajauskas

www.rsleidykla.lt/Knyga/grozine-literatura/poezija-pjeses/Nykstamai-menku-dydziau-poveikis-megastruktūroms/

Kūrybiškiausių knygų dvyliktukas

RAMŪNAS LIUTKEVIČIUS
Šokis įsuka šviesą
Bazilisko ambasada
2021

Miesto paraštėse, pilkosiose erdvėse, atskirtyje, sukant ratus parkų labirintais, bėgant nuo praeities, visa apimančios beprasmybės, naikinančio vienatvės, savinaikos polėkio, tave lydi aštri ir akinanti, švelni ir sauganti šviesa, tave lydi šokis, auginantis ir griaunantis, užgesusių lempučių šokis.

www.vaga.lt/sokis-isuka-sviesa

Kūrybiškiausių knygų dvyliktukas

GYTIS NORVILAS

Akla valtis

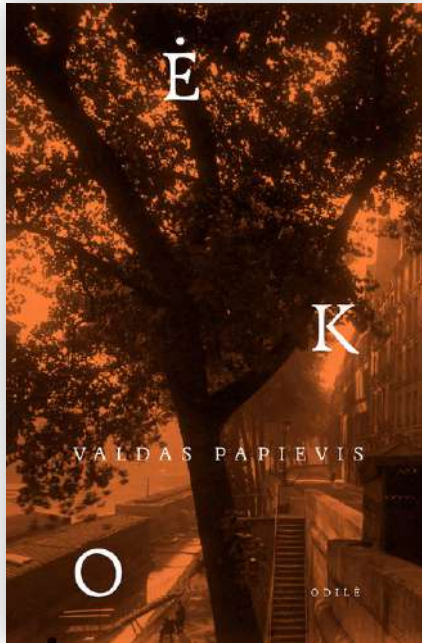
Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla

2021

Ši knyga – tai savotiška išvarymo iš rojus sodo, Nojaus mito interpretacija, aidas, tvano refleksija. Ją netgi būtų galima pavadinti poema. Ji vienalytė, numanomas siužetas, dramaturgija. Skyriuje „išvarymas. triumai“ – poeto kūrybinei raiškai būdingi piešiniai, kuriuos autorius traktuoja kaip eilėraščius-paišus. Ir turi tokią teisę. Tam tikra prasme tai – knyga performansas.

www.rsleidykla.lt/Knyga/grozine-literatura/poezija-pjeses/Akla-valtis/

Kūrybiškiausių knygų dvyliktukas

VALDAS PAPIEVIS

Éko
Odilė
2021

Tai europinės tapatybės, šiuolaikiška, jaunatviška knyga, iliustruojanti, kaip jautrus introvertas gali atsiverti Kitam ir taip įprasminti savo egzistenciją net ir tada, kai viskas aplinkui griūva. Čia taip pat laukia naujos pažintys, meilės, šventės, nuorodos į mėgtų rašytojų ir paties autoriaus tekstus bei kiti šmaikštūs netikėtumai. Prozos meistras Valdas Papiėvis perkuria save iš naujo.

— Violeta Kelertienė

www.odile.lt/products/valdas-papievis-eko?variant=40005689409687

Kūrybiškiausių knygų dvyliktukas

KORNELIJUS PLATELIS
Korijantys veidrodžiai
Odilė
2021

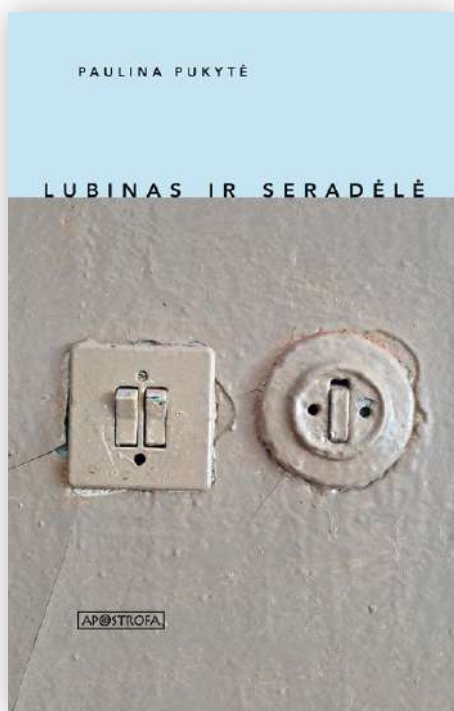

Dvyliktasis Kornelijaus Platelio, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato, eilėraščių rinkinys. Originalios metaforos atveria netikėčiausias prasmes, kviečia intelektualiam bendravimui. Svarbiausia tema – tikrovės ir jos atspindžių sąmonėje niuansai. Riba tarp „yra“ ir „atrodo“ bėgant metams gal blunka tartum korijantis veidrodis, tačiau labiau išryškėja universalijos, poetinio žodžio magija. Skaitytojai ras ir žavios intertekstų žaismės, ir aktualių įžvalgų, ir smagaus humoro.

www.odile.lt/products/kornelijus-platelis-korijantys-veidrodziai

---

Kūrybiškiausių knygų dvyliktukas

PAULINA PUKYTĖ
Lubinas ir seradėlė
Apostrofa
2021

Kiekviena Paulinos Pukytės knyga skaitytojui (manau – ir kritikui) yra netikėtumas ir nuotykis. Naujasis rinkinys „Lubinas ir seradėlė“ – ne išimtis. Tai ne visada aiškiai apibrėžiamo žanro trumpų kūrinių knyga. Čia rasime ir modernios dramaturgijos, ir poezijos, ir dialogų, o visa kartu sudaro žaižaruojantį postmodernų, ironijos persmelktą pasakojimą apie dabartį. Paulina Pukytė, į literatūrą ir kalbą atsinešdama konceptualiojo meno patirtis ir principus, stebina skaitytojus netikėtais rakursais, atveria originalią perspektyvą, o tyrinėdama, kas dar (jau) yra literatūra, o kas jau (dar) literatūra nėra, plečia meninės literatūros ribas.

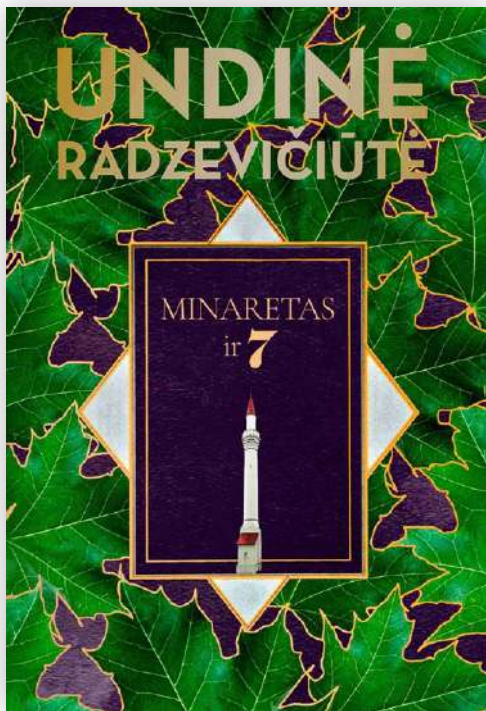
– Alvydas Šlepikas

www.patogupirkti.lt/knyga/lubinas-ir-seradele.html

Kūrybiškiausių knygų dvyliktukas

UNDINĖ RADZEVIČIŪTĖ

Minaretas ir 7

Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla

2021

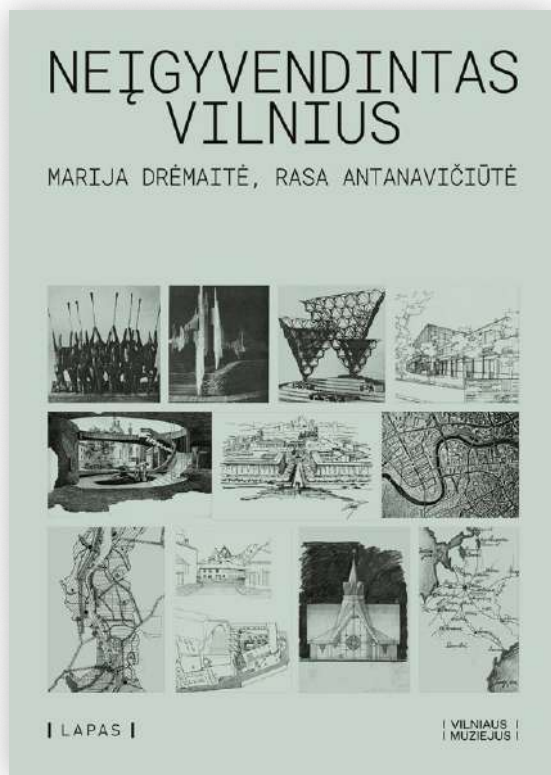

Naujausias Undinės Radzevičiūtės romanas – apie tai, kaip rašytoją veikia ir keičia triukšmas, tylą, vieta, konfliktai, kančia, kitų parašyti ir jo paties rašomi tekstai ir herojai. Ir kas atsitinka, kai rašytojas susiduria pats su savimi.

www.rsleidykla.lt/Knyga/grozine-literatura/romanai/Minaretas-ir-7/

Kūrybiškiausių knygų dvyliktukas

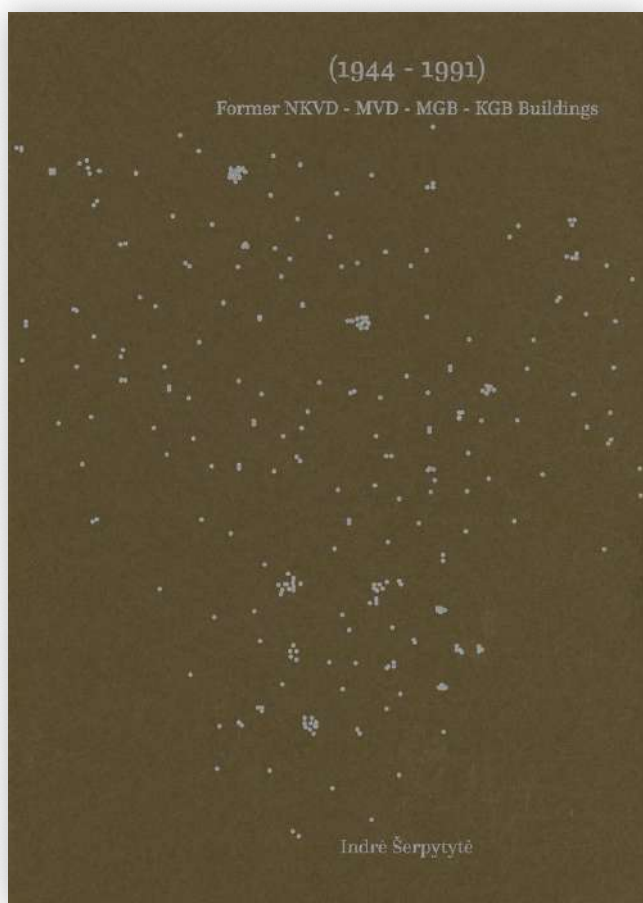

MARIJA DRĖMAITĖ
 RASA ANTANAVIČIŪTĖ
Neįgyvendintas Vilnius
 Lapas
 2021

Pasivaikščioti po Vilnių, taip ir likusį planuose, eskizuose, vizijose. Į šį vaizduotės pratimą kviečia leisti daugiau nei šimtas pristatomų urbanistinių, architektūrinių, memorialinių bei inžinerinių projektų, kurie užgimė XX amžiuje, bet netapo realybe. Nuo Jono Basanavičiaus namų Lukiškių aikštėje iki komunistų tvirtovės, nuo Vilniaus marių iki svogūno formos nacionalinės galerijos: tik popieriuje likę projektai šiandien pasakoja apie savo autorių ambicijas, politines ir socialines laiko peripetijas bei pokyčiams visad jautrų miesto audinį.

www.leidyklalapas.lt/products/neigyvendintas-vilnius

Vilniaus klubo premija

INDRĖ ŠERPITYTĖ
(1944–1991)
Former NKVD – MVD – MGB – KGB Buildings
Sudarytojas Gintaras Česonis
Dailininkė Inga Navickaitė-Drąsutė
Kauno fotografijos galerija
2021

Indrės Šerpytytės fotografinis, archyvinis, koncepcinis ir skulptūrinis projektas (kartu ir savotiškas memorialas) vykstantis nuo 2009 metų, yra toks pats neužbaigtas ir kompleksiškas, kaip kad byloja jo pavadinimas, paantraštė ir darbo data. Net ir autorystė iki galo ne visai aiški, nes, nors Šerpytytė ir yra nurodyta kūrinio autorė bei neabejotina kūrėja, jo atsiradime dalyvavo ar buvo implikuota daugybė žmonių.

— Ossian Ward

www.shop.kaunasgallery.lt/produktas/indre-serpytyte-1944-1991-former-nkvd-mvd-mgb-kgb-buildings/

Knygos meno konkursas | Pagrindinė metų premija

MATILDA OLKINAITĖ
The Unlocked Diary
Dailininkė Sigutė Chlebinskaitė
Lietuvių literatūros
ir tautosakos institutas
2021

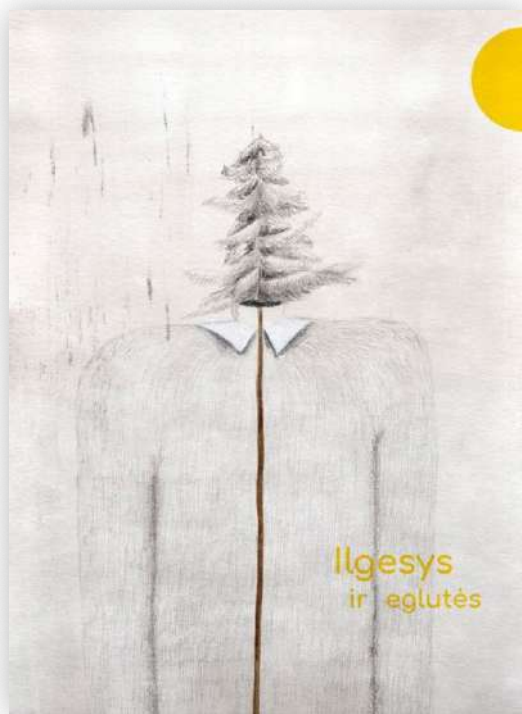

Atrakintas dienoraštis – tai pirmą kartą iš užmaršties iškylanti poetės kūrybos visuma. Knygą sudaro Matildos Olkinaitės dienoraštis, eilėraščiai ir mažoji proza, biografinė medžiaga ir nuotraukos, surinktos iš įvairių valstybinių ir asmeninių archyvų. Kūrybos publikacijas lydi sudarytojo Mindaugo Kvietkausko įvadinis straipsnis, Irenos Veisaitės palydimasis žodis, rašytojos Laimos Vincės esė „Nutildyta mūza“.

www.patogupirkti.lt/knyga/matilda-olkinaite-the-unlocked-diary.html

---

Knygos meno konkursas: grožinė literatūra ir eseistika | Premija

DOVILĖ ZAVEDSKAITĖ

Ilgesys ir eglutės

Dailininkė Evelina Simanavičiūtė

Dvi Tylos

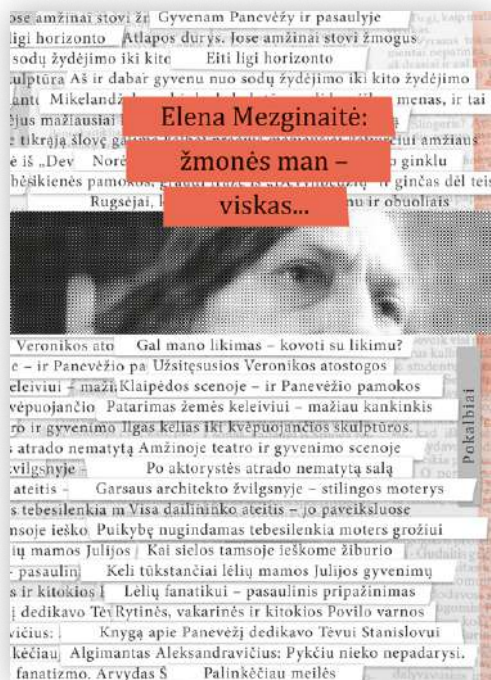
2021

„Ilgesys ir eglutės“ – atvirukų knyga, kurioje visi visų ilgisi ir iš ilgesio vieni kitiems rašo. Čia kiekvienas turi kūną ir balsą, todėl daiktai atvirai kalbasi su reiškiniiais, miškai su elniais, žmonės – su miestais ir horizontais. Knygoje į absurdo ir nonsenso foną, į filosofuojančių vėžliukų ir lempučių peizažą pamažu liejasi giliausios žmogiškos patirtys. Autentišką naratyvą pasakoja paveikslai, su tekstais flirtuojantys, juos ironizuojantys arba atvirkščiai – perteikiantys jausmus, kuriems išsakyti tinkamų žodžių nėra. „Ilgesys ir eglutės“ – tai diena po dienos, kai mes paprasčiausiai bandome vieni su kitais pasikalbėti.

www.tylosknygynas.lt/products/ilgesys-ir-eglutes

Knygos meno konkursas: grožinė literatūra ir eseistika | *Diplomas*

Elena Mezginaitė: žmonės man – viskas...

Sudarytojos Sandra Voveriūnienė

ir Gitana Navagruckienė

Dailininkė Asta Radvenskienė

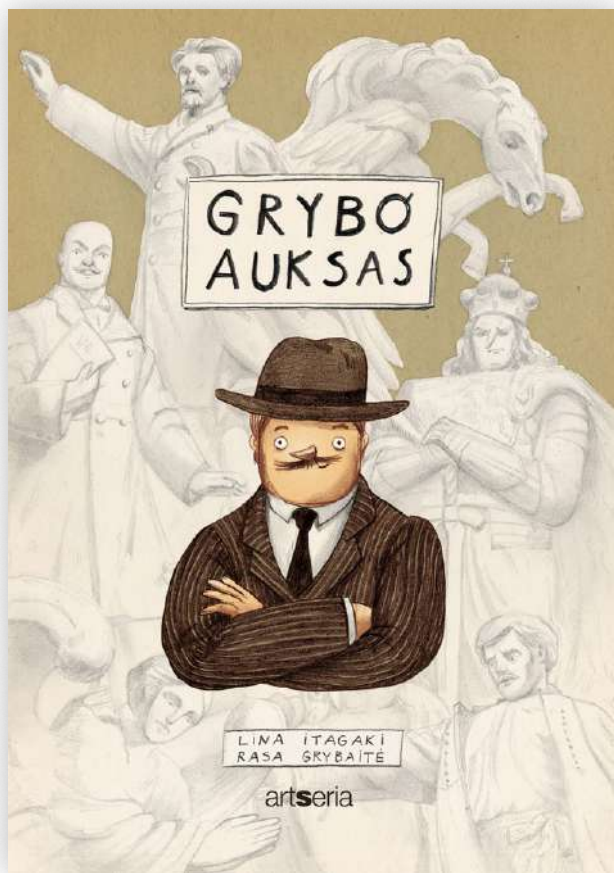
Panevėžio Elenos Mezginaitės viešoji biblioteka

2021

Poetės 80-mečiui išleista knyga skirta išsaugoti, aktualizuoti ir skleisti plačiajai visuomenei poetės Elenos Mezginaitės publicistinį palikimą. Joje surinkti 32 Panevėžio regiono periodinėje spaudoje 1989–2005 metais publikuoti jos interviu su žymiais Lietuvos kūrėjais, kultūros ir meno žmonėmis. Knyga yra ne tik apie žurnalistę Eleną Mezginaitę, bet ir apie Panevėžio krašto kultūros žmones. Pokalbiai, sudėti į šią knygą yra šiek tiek daugiau nei vienadieniai straipsniai to meto periodikoje. Juose Elena Mezginaitė, kalbindama savo herojus, sugebėjo išklausti ir skaitytojui perteikti pašnekovų gyvenimo vertybes, jų požiūrį į savo profesiją. Todėl šie interviu yra aktualūs ir šiandien.

www.panbiblioteka.lt/elenos-mezginaites-erdve/atmintis/knyga-elena-mezginaite-zmones-man-viskas/

Knygos meno konkursas: grožinė literatūra ir eseistika | *Diplomas*

LINA ITAGAKI
RASA GRYBAITĖ
Grybo auksas
Dailininkė Lina Itagaki
Artseria
2021

Komiksas skirtas paaugliams (13+) ir suaugusiesiems – kuriantiems, besimokantiems meno, susidomėjusiems istorija ir šiaip smalsuoliams! Skaitydamas šią knygą pasinersi į tikrą istoriją apie talentą, kūrybą, meilę ir mirtį; atpažinsi garsias skulptūras, stovinčias įvairiuose Lietuvos miestuose; susipažinsi su žymiausiais XX amžiaus pirmosios pusės Lietuvos dailininkais; sužinosi, kas gi yra tas skulptūros menas.

www.artkiosk.net/product-page/lina-itagaki-rasa-grybait%C4%97-komiksas-grybo-auksas

Knygos meno konkursas: knygos vaikams | Premija

Metų knygos rinkimai: knygos paaugliams | Nominacija

Premija už geriausią pažintinę metų knygą | Nominacija

DOVILĖ ZAVEDSKAITĖ
PATRICIJA BLIUJ-STODULSKA
Paštininkas ir serbentai
Dailininkė Inga Dagilė
Iliustratorė Patricija Bliuj-Stodulska
Tikra knyga
2021

Knyga apie tėčio ir sūnaus draugystę. Kai prakiūra vamzdis, nebėra vandens. Kai nėra vandens, nebėra gyvenimo. Kol tėtis liūdi dėl prarasto gyvenimo, sūnus rašo laiškus Nieko Nežinau gatvėje įsikūrusiai Santechnikų tarnybai. Ši siuntinėja atvirukus atgal, o vandens kaip nėra, taip nėra. Viskas pasikeičia tuomet, kai vieną iš laiškų atranda maža mergaitė. Tai knyga-pokštas. Prakiurusio vamzdžio katastrofa arba mūsų tobulas gebėjimas iš musės padaryti drambį šioje knygoje tampa atspirtimi nonsenso estetikai, šviesiai tekstinei ir vizualinei ironijai. Tačiau svarbiausia tema – vaiko pastanga sutvarkyti pasaulį.

www.tikraknyga.lt/knygos/pastininkas-ir-serbentai/

Knygos meno konkursas: knygos vaikams | *Diplomas*
Premija už geriausią paveikslėlių knygą vaikams | *Nominacija*
Aldonos Liobytės premija | *Nominacija*

JURGA VILĖ
LINA SASNAUSKAITĖ
Chameleono sapnai
 Dailininkė Lina Sasnauskaitė
 Tikra knyga
 2021

Chameleonas Leonas vaikštinėja prie jūros. Šviečia saulė, dvelkia švelnus vėjelis. Staiga kelią jam užtveria keturi dideli. Leonas sustoja, pakeičia spalvą, pasišiaušia. Dideli neišsigąsta. Savo radinį jie gabenasi į miestą, į keisto kvapo butą, apgyvendina akvariume. Chameleoną Leoną apima juodas liūdesys. Kas jį išsklaidys? Knygoje „Chameleono sapnai“ trykšta spalvų fontanai ir tykiai mirguliuoja nespalvota jūra. Žalasis lapelis sudžiūsta ir sutrupa, bet užsimezga tvirta draugystė. Per savaitę čia prabėga visas gyvenimas.

www.tikraknyga.lt/knygos/chameleono-sapnai/

Knygos meno konkursas: knygos vaikams | *Diplomas*

Metų knygos rinkimai: knygos vaikams | *Nominacija*

Premija už geriausią paveikslėlių knygą vaikams | *Nominacija*

Domicėlės Tarabildienės premija | *Nominacija*

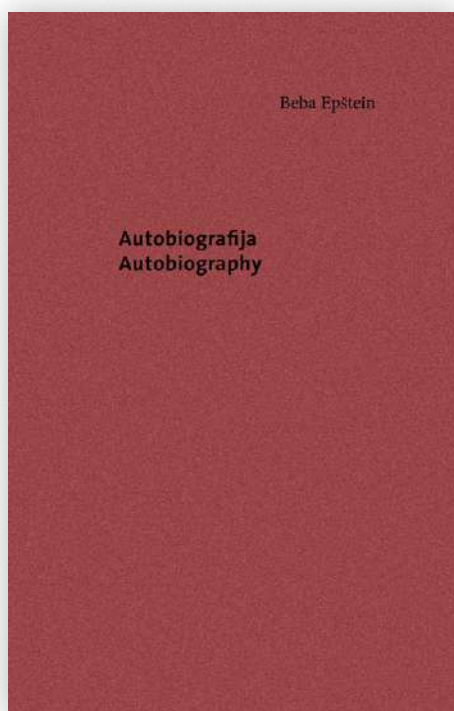

ROKAS SINKEVIČIUS
GEDIMINAS KASPARAVIČIUS
Kaunas Stanislovo Lukošiaus žvilgsniu.
Pasivaikščiojimas po pradingusį
miestą
Dailininkė Ona Bričkutė
Kauno miesto muziejus
2021

Leidiny skirtas fotografo Stanislovo Lukošiaus (1906–1997) įamžintiems istoriniams Kauno Senamiesčio ir Naujamiesčio kadrams, kuriuose užfiksuota dabar jau iš esmės pasikeitusi aplinka: seni pastatai ir kvartalai užleido vietą naujoms statyboms, gatvių jungtims, aikštėms, laiptams. Tai pasivaikščiojimas po tarsi kitą Kauną, kurio jau nebėra. Skaitytojas su anuometiniu Kaunu bus supažindintas nuosekliai, nuo vienu kvartalų ir gatvių pereinant prie gretimų tolesnių. Leidinį bus patogiu naudoti ir vaikstant po miestą, nes parinktas tinkamas nešiotis knygos formatas, objektai sugrupuoti penkiais maršrutais, vedančiais nuo Kauno pilies iki Nepriklausomybės aikštės ir atvaizduotais įterptuose scheminiuose gatvių planuose.

www.knygos.lt/lt/knygos/kaunas-stanislovo-lukosiaus-zvilgsniu--pasivaiksciojimas-po-pradingusi-miesta/

Knygos meno konkursas: mokslinės, dalykinės knygos, vadovėliai | Premija

Beba EPŠTEIN

Autobiografija / Autobiography

Sudarytoja Lara Lempertienė

Dailininkė Sigutė Chlebinskaitė

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka

2021

Leidiny s parengtas prieš keletą metų Nacionalinės bibliotekos rankraštiniam judaikos archyve surasto unikalaus dokumento pagrindu – dvylikametės vilnietės pasakojimu apie save, iliustruotu jos ir jos šeimos narių nuotraukomis. Bebos Epštein autobiografija skelbiama Nacionalinės bibliotekos ir YIVO instituto Niujorke leidžiamoje žydų kultūros dokumentinių šaltinių serijoje *Reading Jewish Heritage*. Ši serija skirta pažinti autentišką Lietuvos žydų rašytinį paveldą: kūrybą, mąstyseną, idėjų ir pažiūrų įvairovę.

www.lnb.lt/istekliai/leidiniai/isigykite

Knygos meno konkursas: mokslinės, dalykinės knygos, vadovėliai | *Diplomas*

LAIMA VINCĖ

Apie anuos nepamirštamus laikus.

**Juozo Lukšos-Daumanto ir Nijolės Bražėnaitės
susirašinėjimas**

Dailininkas Rokas Gelažius

Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas

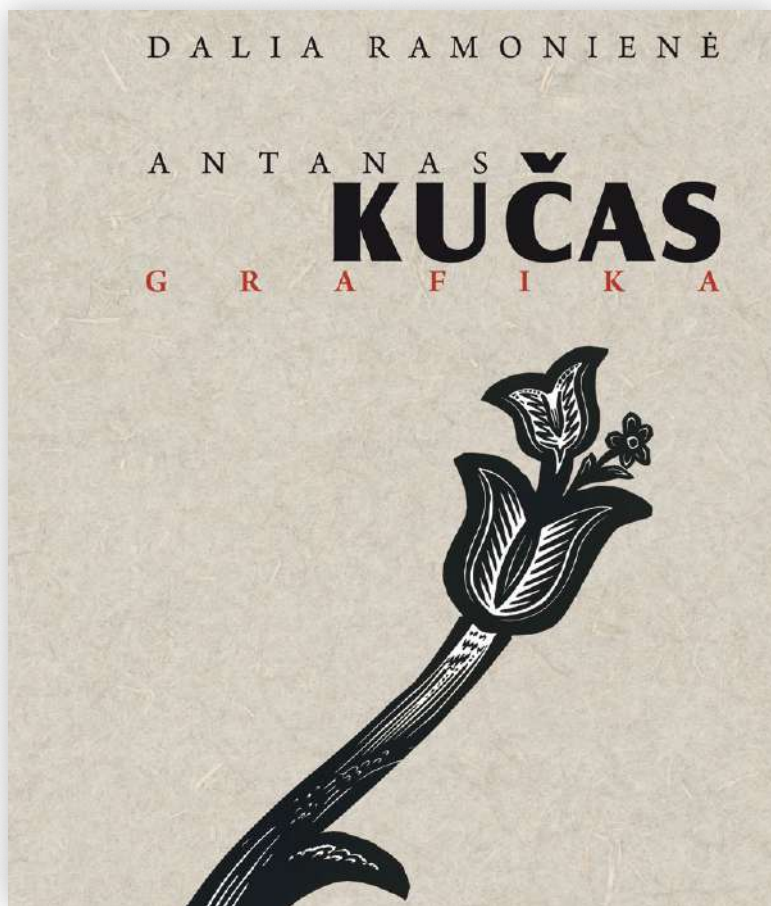
2021

Ši knyga – tai gilios ir brandžios meilės istorija, kuri užsimezgė ir skleidėsi griaunančios dramatiškos epochos fone. Knygos idėja kilo Laimai Vincėi-Sruoginiui. Ji įtikino Nijolę Bražėnaitę-Lukšienę-Paronetto, gyvenančią Niujorke, paskelbti vienoje knygoje ne tik Juozo, bet ir jos pačios laiškus. Knygoje publikuojami visi mums prieinami Juozo Lukšos laišškai Nijolei Bražėnaitei. Taip pat pirmą kartą skelbiami pačios Nijolės Bražėnaitės, būsimos Lukšienės, laišškai Juozui. Iš viso skelbiama 211 laiškų – 139 Juozo ir 71 Nijolės laiškas. Pirmasis laiškas, datuotas 1948 m. liepos 24 d., Juozo Lukšos rašytas iš Stokholmo, paskutinysis rašytas Julijono Būtėno, Juozui išvykus į okupuotą Lietuvą, 1950 m. spalio 9 d. iš Kaufboireno Bavarijoje.

www.knygos.lt/lt/knygos/apie-anuos-nepamirstamus-laikus--juozo-luksos-daumanto-ir-nijoles-brazenaites-susirasinejimas-1kjbx/

Knygos meno konkursas: mokslinės, dalykinės knygos, vadovėliai | *Diplomas*

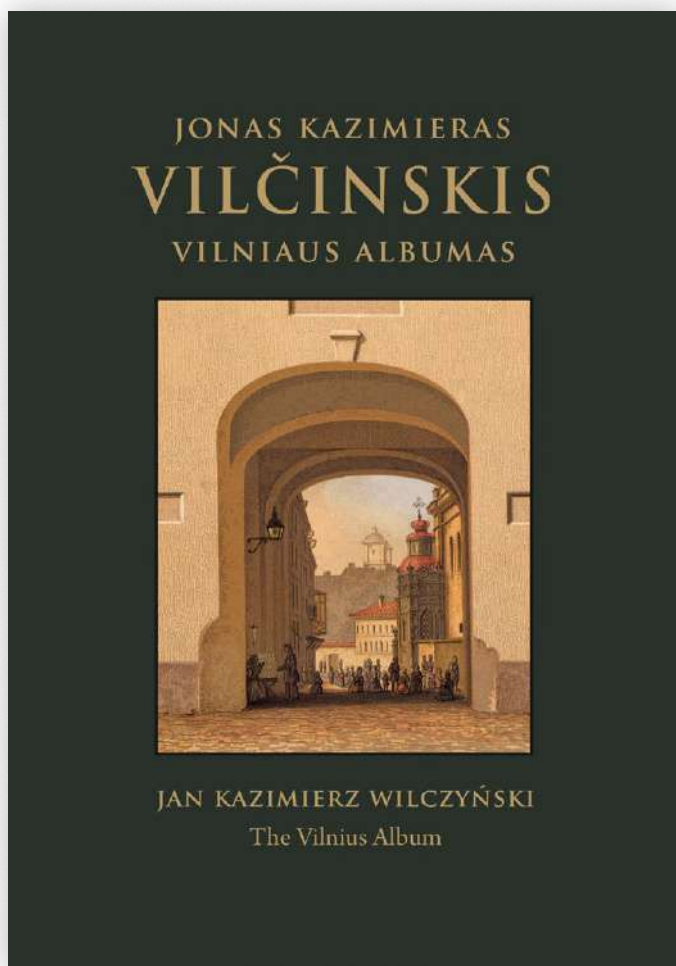

DALIA RAMONIENĖ
Antanas Kučas. Grafika
Dailininkas Alfonsas Žvilius
Vilniaus dailės
akademijos leidykla
2021

Šiame gausiai iliustruotame leidinyje supažindinama su dailininko biografija, apžvelgiamas jo pedagoginis darbas, aptariama visų grafikos rūšių kūryba, pateikiamas kūrinių katalogas ir bibliografija. Labai reikšmingą knygos dalį sudaro autentiški paties Antano Kučo ir buvusių kolegų, šeimos draugų, mokinių atsiminimai. Nuoširdūs jo mokinių žodžiai atskleidžia esminius dailininko asmenybės bruožus, atgaivina visų pagarbą pelniusio profesionalaus, atidaus, taktiško dėstytojo, kuklaus, šilto ir santūraus žmogaus paveikslą.

www.leidykla.vda.lt/lt/leidinys/1287593907/antanas-kucas-grafika

Knygos meno konkursas: meno leidiniai | Premija

JONAS KAZIMIERAS VILČINSKIS
Vilniaus albumas / The Vilnius Album
 Sudarytoja Dalia Streikuvienė
 Dailininkė Vida Kuraitė
 Lietuvos nacionalinis muziejus
 2021

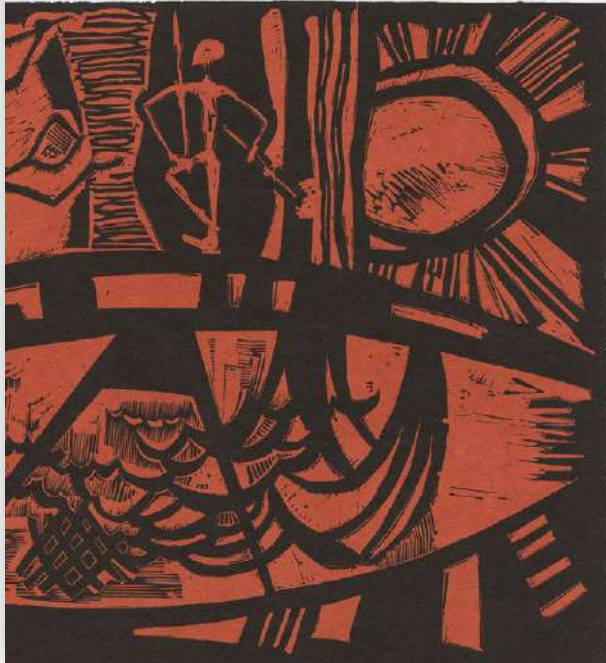
Lietuvos nacionalinis muziejus pasitikdamas Vilniaus miesto 700 metų jubiliejų pristato vieną svarbiausių Lietuvos istorijos ir kultūros ikonografinių šaltinių – Jono Kazimiero Vilčinskio leistą Vilniaus albumą. Tai didžiausia ir žinomiausia XIX amžiaus Lietuvos grafikos kolekcija. Knyga sudaryta Lietuvos nacionalinio muziejaus kolekcijos pagrindu, papildžius ją kitose Lietuvos muziejuose, bibliotekose, privačiuose rinkiniuose saugomais lakštais bei Varšuvos ir Krokuvos nacionalinių muziejų eksponatais, Varšuvos nacionalinės bibliotekos egzemplioriais. Knyga parengta kaip mokslinis katalogas, pirmenybę teikiant vaizdų publikavimui. Vaizdai knygoje suskirstyti į šešias temas: architektūriniai peizažai, bažnytinė dailė, istoriniai įvykiai, literatūros ir muzikos kūrinių iliustracijos, portretai, istorijos paminklai.

www.patogupirkti.lt/knyga/vilniaus-albumas-the-vilnius-album.html

Knygos meno konkursas: meno leidiniai | *Diplomas*

VACLOVAS RATAS

Anapus pusiaujo
Beyond the Equator

VIRŠELIO DAILININKĖ RŪTA MOZŪRAITĖ

VACLOVAS RATAS

Anapus pusiaujo / Beyond the Equator

Sudarytoja Regina Urbonienė

Dailininkė Rūta Mozūraitė

Lietuvos nacionalinis dailės muziejus

2021

Dvikalbis leidinys, išsamiai pristatantis Vaclovo Rato (1910–1973), vieno ryškiausių išeivijos lietuvių grafikų, kūrybą. Leidinys papildė Rato parodą, 2021 m. vykusią Vytauto Kasiulio dailės muziejuje. Jį sudaro dvi pagrindinės dalys: pirmojoje pristatoma menininko kūrybinė biografija, antroji, albuminė, skirta jo kūriniais. Be to, į leidinį įtraukti išsamūs priedai, kuriuose pateiktos svarbiausios menininko gyvenimo ir kūrybos datos, asmeninių ir bendrų parodų sąrašai, Lietuvos muziejuose saugomų jo kūrinių katalogai ir rinktinė bibliografija.

www.lndm.lt/vaclovas-ratas-anapus-pusiaujo-parodos-katalogas/

Knygos meno konkursas: meno leidiniai | *Diplomas*

Permainų šventė

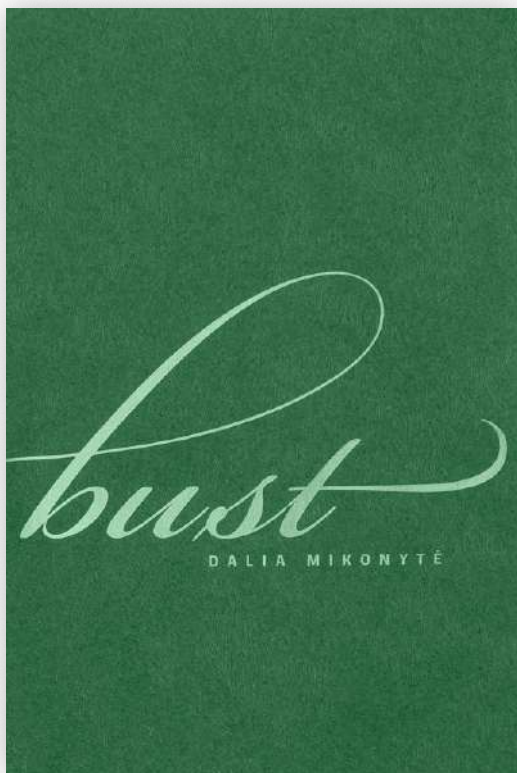
Sudarytojai Tomas Pabedinskas
ir Ugnė Paberžytė
Dailininkas Gytis Skudžinskas
MO muziejus
2021

Švenčių vaizdavimas ir šventiškumo pojūtis Lietuvos fotografijoje vyravo ne vieną dešimtmetį. Laikui bėgant kito ir fotografų požiūris į šventes, ir pačios švenčių fotografijos reikšmė visuomenės gyvenime. Fotografija įamžino skirtingų santvarkų ideologines šventes ir pasipriešinimą sovietinei valdžiai, romantizavo tradicines kaimo šventes ir iš arti parodė beatodairiškus miesto pasilinksminimus bei privačius vakarėlius. Be to, fotografijos vaidmuo šventiškoje gyvenimo scenoje neapsiribojo vien stebėjimu. Ji padėjo įtvirtinti vyraujančią tvarką ar prisidėjo tą tvarką griaunant, reprezentavo dominuojančius socialinius vaidmenis ir leido peržengti jų ribas, provokuodama karnavališkus švenčančiųjų pasirodymus ir juos įamžindama. Visos kartu šios švenčių fotografijos kuria daugiaprasmią ir kūrybiniu požiūriu įvairialypį šventės vaizdinį, atspindintį ir fotografijos, ir visuomenės pokyčius Lietuvoje.

shop.mo.lt/products/parodos-permainu-svente-knyga?_pos=1&_sid=430de1dc5&_ss=r

Knygos meno konkursas: meninės ir dokumentinės fotografijos leidiniai | *Premija*

DALIA MIKONYTĖ

Bust

Dailininkas Gytis Skudžinskas
Lietuvos fotomenininkų sąjunga
2021

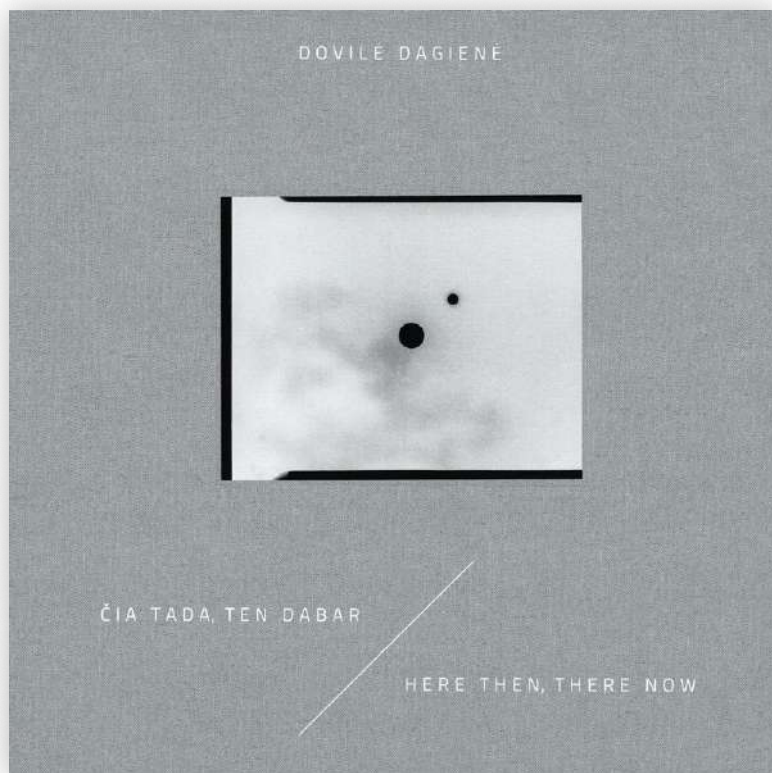

Leidinyje pristato Dalios Mikonytės parodą „Bust“ ir ją lydinčius tekstus. „Bust“ kūrinuose kalbama apie vėžį, subtiliai atveriant asmenines kūno ir išgyvenimo patirtis. Autorei svarbus laikinas ir neišvengiamas kūnų materialumas, jų sekretai, žydėjimai bei mutacijos.

www.photography.lt/lt/leidiniai_81/lfs/dalia-mikonyte.-bust

Knygos meno konkursas: meninės ir dokumentinės fotografijos leidiniai | *Diplomas*

DOVILĖ DAGIENĖ
**Čia tada, ten dabar / Here Then,
There Now**
Dailininkas Gytis Skudžinskas
Lietuvos fotomenininkų sąjungos
fotografijos fondas
2021

„Čia tada, ten dabar. Laikas“ menininkė Dovilė Dagiėnė laiko suvokimą, bandymą jį užčiuopti, nusakyti traktuoja kur kas abstrakčiau. Fotografė renkasi požiūrio tašką, labiau sietiną ne su asmeninėmis patirtimis ir prisiminimais, o su fizika, astronomija, filosofija.

www.doda.lt/store/abook

Knygos meno konkursas: meninės ir dokumentinės fotografijos leidiniai | *Diplomas*

JOHN PERRY

Prokrastinacijos menas

Dailininkė Agnė Dautartaitė-Krutulė

Dizainerė Vaiva Frančiakaitė

Hubris

2021

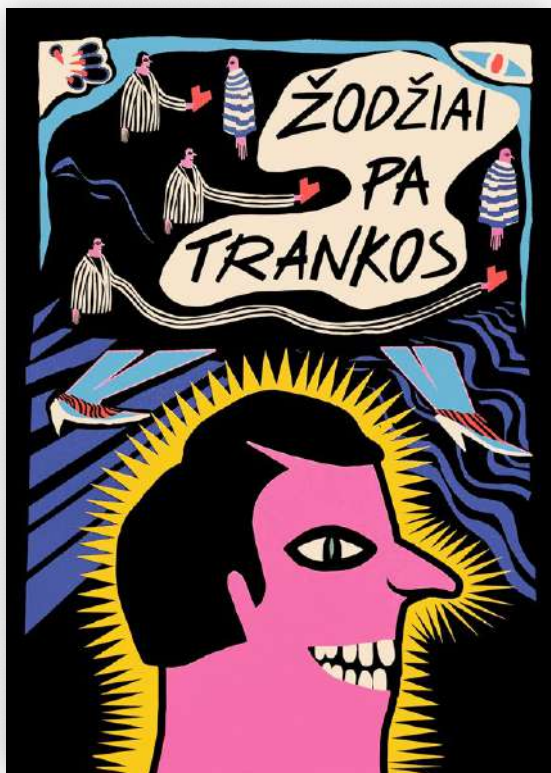
„Prokrastinacijos menas“ – tai dykaduoniavimo bei darbų vilkinimo vadovas, skirtas paguosti ir motyvuoti visus profesionalius darbų atidėliotojus. Knygoje su humoru aptariamos problemos, su kuriomis susiduria savigraužos kamuojami prokrastinatoriai, o taip pat pateikiami patarimai, padėsiantys pagaliau atlikti ilgai atidėliotas užduotis.

www.hubris.lt/preke/john-perry-prokrastinacijos-menas/

www.audioteka.com/lt/audiobook/prokrastinacijos-menas

Knygos meno konkursas: bibliofiliniai ir eksperimentiniai leidiniai | Premija

ASTA VOLUNGĖ

JOVARAS KELPŠAS

Žodžiai-pa-trankos

Dailininkė Inga Navickaitė-Drąsutė

Kauno menininkų namai

2021

Ar žodžiai trankosi? Ar žodžiai gali būti patrankos? Ar svarbūs žodžiai turi būti šnabždami ar rėkami? Kas yra literatūra? Maironis, Donelaitis, Šekspyras, Kamiu? O gal Beata Tiškevič? Ir kuo skiriasi Šekspyras nuo pikto vairuotojo, o šis – nuo skelbimo apie dingusį kačiuką? Ne be reikalo šiais klausimais pradedamas leidinys „Žodžiai-pa-trankos“ – jame peržiangiamos ribos tarp kasdienių žodžių ir literatūros, tarp autoriaus ir skaitytojo, tarp kūrybos ir vandalizmo. Kviečiame diskutuoti apie literatūrinius išsidirbinėjimus, nesiekiančius būti tobulais, verčiau visiems prieinamais, išlaisvinančiais ir jungiančiais į bendruomenę.

Knygos meno konkursas: bibliofiliniai ir eksperimentiniai leidiniai | *Diplomas*

Su ambasadoriumi Jurgiu Baltrušaičiu, knyga užrašams ir mintims / С послом Юргисом Балтрушайтисом / With the Ambassador Jurgis Baltrušaitis
Sudarytojos Inga Vidugirytė ir Vaiva Frančiakaitė
Dizainerės Vaiva Frančiakaitė, Elžbieta Upė Rozanovaitė, Renata Lenkutienė, Agnė Dautartaitė-Krutulė
Iliustratorė Kornelija Žalpytė
Vilniaus dailės akademijos leidykla
2021

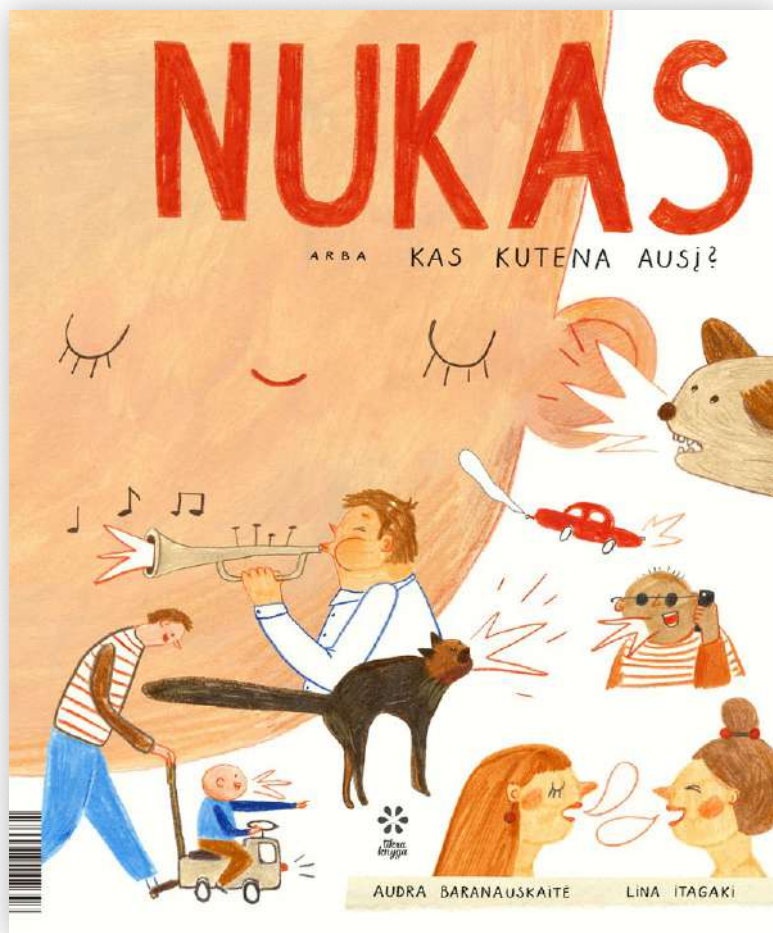
Knygoje pateikiami archyviniai ambasadoriaus ir poeto Jurgio Baltrušaičio (1873–1944) radiniai: laiškų ištraukos, poezijos rankraščiai, nuotraukos bei dokumentai. Vizuali medžiaga pateikiama originaliu 1:1 masteliu. Knygoje citatos iš asmeninių laiškų komponuojamos originalo kalba, kitame atvertime jas papildant vertimais. Leidinio dizaino sprendimai įkvėpti paties Baltrušaičio lytėtų paviršių: tai jo darbo stalo tekstūra ir kabineto baldų ornamentai, saugomi Lietuvos Nacionaliniame Dailės muziejuje. Leidinio forma vienija stalo knygos, reprezentacinio albumo, atsiminimų knygos ir knygos užrašams formatus, tuo pačiu tapdama Baltrušaičio kultūrinės bei politinės veiklos rinkiniu. Knygos ašis yra jungtys tarp praeityje gyvenusio diplomato ir šiandieninio knygos skaitytojo.

www.knygos.lt/lt/knygos/su-ambasadoriumi-jurgiu-baltrusaiciu--knyga-uzrasams-ir-mintims/

Knygos meno konkursas: bibliofiliniai ir eksperimentiniai leidiniai | *Diplomas*

AUDRA BARANAUSKAITĖ

LINA ITAGAKI

Nukas

Dailininkė Lina Itagaki

Tikra knyga

2021

„Mano vardas Nukas. Ne Jonukas ir ne Antanukas. Daug kas sako, kad esu nepaprastas berniukas. Vieną dieną galiu nieko negirdėti, o kitą – nieko nematyti, bet svarbiausia: kai *girdžiu* – nieko *nematau*, o kai *matau* – nieko *negirdžiu*, ir niekas (net daktarai!) nežino, kodėl taip yra.“ Kartais vaikai negirdi to, ką jiems sakom, ir atrodo, kad jie ir nenori girdėti. Kartais jie nemato to, ko nenori matyti. Ir yra vaikų, kurie iš tikrųjų nemato, ir tokių, kurie negirdi. O štai Nukas apskritai į nieką nepanašus, negana to, jam nutinka keisčiausių dalykų.

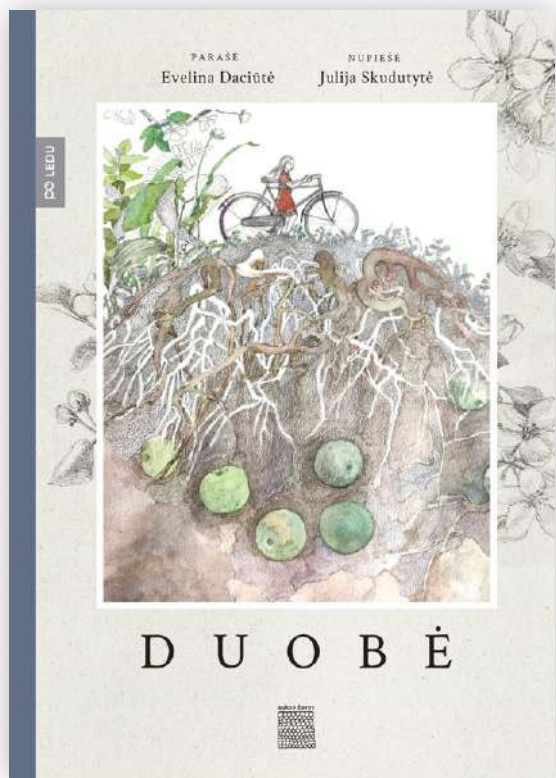
www.tikraknyga.lt/knygos/nukas/

Knygos meno konkursas | Lietuvos dailininkų sąjungos apdovanojimas

Metų knygos rinkimai: knygos vaikams | Nominacija

Premija už geriausią paveikslėlių knygą vaikams | Nominacija

Domicėlės Tarabildienės premija | Nominacija

EVELINA DACIŪTĖ
JULIJA SKUDUTYTĖ
Duobė

Iliustratorė Julija Skudutytė
 Dailininkė Inga Dagilė
 Aukso žuvys
 2021

Knygoje pasakojama mergaitės, netekusios senelio, istorija. Nors įvykiai nukelia į laikotarpį prieš keturis dešimtmečius, panašiai nutinka ir dabar. Gali skirtis apranga ar aplinka, tačiau duobė, kurią mumyse išrausia artimo žmogaus mirtis, yra to paties gylio ir pločio. Kuo ilgiau gyvename, tuo duobių mūsų kelyje daugiau. Jos reiškia ne tik tai, kad netekome, bet ir tai, kad mylėjome. Išeina žmonės, lieka prisiminimai. Kartais – neatsakyti klausimai. Nutinka ir taip, kad iš jų gimsta knygos. Galbūt jos padeda rasti atsakymus į klausimus. Ir užkasti duobę.

www.auksozuvys.lt/collections/naujos-knygos/products/duobe

Knygos meno konkursas | Vilniaus dailės akademijos apdovanojimas

NOJUS SAULYTIS
sms gėlytė
Kitos knygos
2020

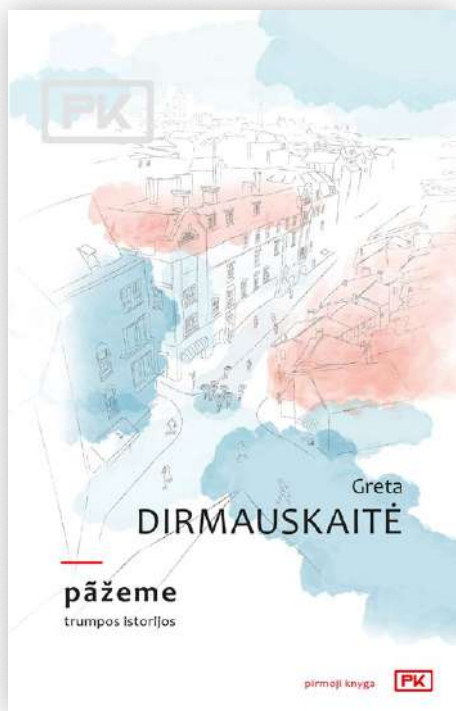
Nojaus Saulyčio „sms gėlytė“ – retas debiutas, kai tekstų turinys visiškai atitinka formą. Eilėraščiai – tarsi kampuotas, bet savaip grakštus paauglio kūnas: kapotas, lakoniškas frazes, drovius nutylėjimus keičia atviras plepėjimas, o šį – vidinį nerimą ir prasmės klausimus fiksuojančios drąsios metaforos. Saulytis skaitytojui siunčia SMS žinutes iš to keisto periodo, kai pasiekusi savo aukštumas paauglystė pradeda artėti pabaigos link.

— Virginija Kulvinskaitė

www.knygynas.biz/products/sms-gelyte

Jaunojo jotvingio premija

GRETA DIRMAUSKAITĖ

Pažeme

Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla

2021

Knyga skiriama stebėtojams – tai galimybė virsti balandžiu ir nardant tarp miesto pastatų stebėti svetimus gyvenimus, susivejančius ir išsivejančius tarsi siūlų kamuolys. Jų lietimosi taškas – kartais lengvas stuktelėjimas petimi prasilenkiant gatvėje, netikėtai sutiktas atidus žvilgsnis ar nugirstas iš pažiūros nereikšmingas žodis. Kaip visa tai paveikia tolimesnes susikirtusių gyvenimų trajektorijas? Jeigu tik Anuška nebūtų prapylusi aliejaus...

— Greta Dirmauskaitė

www.rsleidykla.lt/Knyga/grozine-literatura/romanai/Pazeme/

Pirmoji prozos knyga

Metų knygos rinkimai: prozos knygos

MINDAUGAS KIRKA
Dangus užsitraukia ledu
Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla
2021

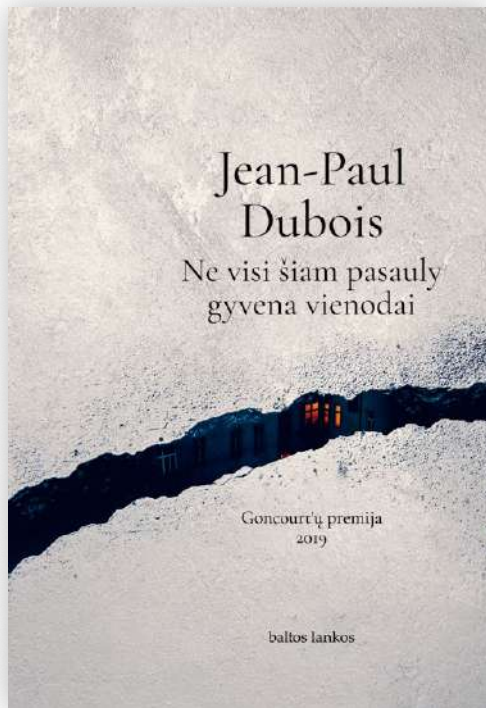
Ši knyga – tai atspindys. Ne visada tobulas, apgaulingas, jame kažko esama, o kitkas – tik iliuzija, kažkas iškreipta ir netikra. Tai netobulo pasaulio, netobulų žmonių, netobulos meilės ir Dievo atspindys užšąlančioje, bet gyvybės pilnoje upėje. Banalybė girto dievo rankose*.

– Mindaugas Kirka

www.rsleidykla.lt/Knyga/grozine-literatura/poezija-pjeses/Dangus-uzsitraukia-ledu/

Pirmoji poezijos knyga

* Vakarų Afrikos jorubų tautos pasaulio sukūrimo mite pasakojama, kad žmonės sutvėrė girtas dievas Obatala.

JEAN-PAUL DUBOIS

Ne visi šiam pasauly gyvena vienodai

Vertėja Jonė Ramunytė

Baltos lankos

2021

Šv. Jeronimo premijos užsienio literatūros vertėjui į lietuvių kalbą laureate šiemet išrinkta IBBY Lietuvos skyriaus narė Jonė Ramunytė už prancūzų klasikinės ir šiuolaikinės literatūros vertimus, tiksliai išreiškiančius originalo menines ir stilistines ypatybes, už geriausių vertimo tradicijų puoselėjimą.

Jean-Paul Dubois – vienas svarbiausių šiuolaikinių prancūzų rašytojų, 23 kūrinių autorius, pelnęs tokias literatūros premijas kaip *Prix Femina*, *Prix du roman Fnac*, *Prix Alexandre-Vialatte* ir kitas. 2019 metais už romaną „Ne visi šiam pasauly gyvena vienodai“ apdovanotas Goncourt'ų premija.

Graži, tyra, melancholiška, pilna nevilties ir keistos paguodos knyga.

— *Télérama*

www.baltoslankos.lt/ne-visi-siam-pasauly-gyvena-vienodai

Šv. Jeronimo premija

FRANÇOISE SAGAN
Nebaigtas romanas
Vertėja Jonė Ramunytė
Baltos lankos
2021

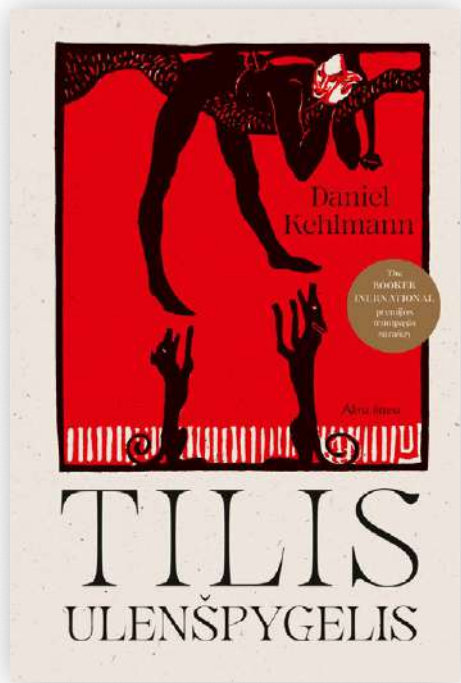
Šv. Jeronimo premijos užsienio literatūros vertėjui į lietuvių kalbą laureate šiemet išrinkta IBVY Lietuvos skyriaus narė Jonė Ramunytė už prancūzų klasikinės ir šiuolaikinės literatūros vertimus, tiksliai išreiškiančius originalo menines ir stilistines ypatybes, už geriausių vertimo tradicijų puoselėjimą.

„Nebaigtas romanas“ – paskutinis Françoise Sagan kūrinys, jos sūnaus atrastas po autorės mirties. Subtilus, nevaržomas, pažymėtas jos didžiulės meistrystės, maitinamas jos jausmų ir jų trapumo. Išmintis, ironija, grakštumas, jai leidžiantys žaismingai ir lakoniškai pateikti meilės dramas ir buržua gyvenimo spindesį bei skurdą, – visa tai dar sykį atskleidžia Sagan individualybę, taip ryškiai atsispindinčią šiame neužbaigtame romane.

www.baltoslankos.lt/nebaigtas-romanas

Šv. Jeronimo premija

DANIEL KEHLMANN
Tilis Ulenšpygelis
Vertėjas Alfonsas Tekorius
Alma littera
2021

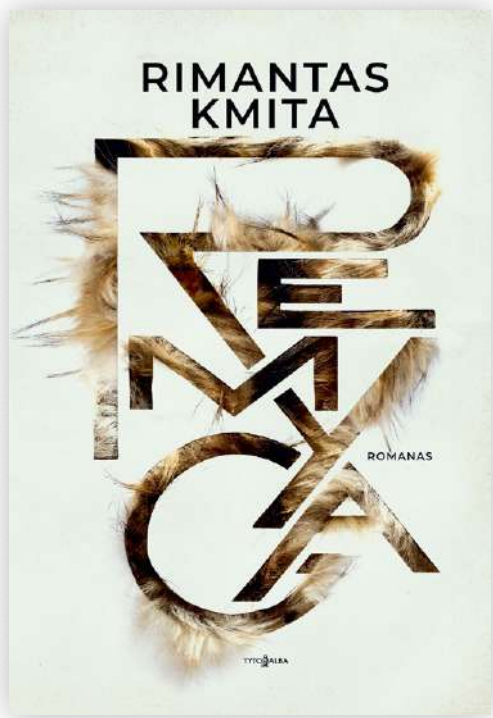
Vertėjo kreslo premija šiemet skirta Alfonsui Tekoriui už ilgametę ištikimybę vertimo menui, už sodrią ir gyvą vokiečių rašytojo Danielio Kehlmanno romano „Tilis Ulenšpygelis“ vertimo kalbą.

*Tai genialus, įtraukiantis romanas. Kehlmannas perima vokiškųjų pasakų tradicijas, atsi-
gręždamas ne tik į Brolius Grimus, bet ir į tuos, kurie rašė iki jų, ir nepriekaištingai įsikūnija
į legendinio pokštininko Tilio Ulenšpygelio personažą.*

— Salman Rushdie

www.knyguklubas.lt/tilis-ulenspygelis

Vertėjo krėslas

RIMANTAS KMITA
Remyga
Tyto alba
2020

Rimantas Kmita — šiaulietis. Kaip ir pirmajame romane, taip ir „Remygoje“ veiksmas vyksta autoriaus gimtajame mieste. Tekste daug nuorodų į realius įvykius, žmones ar pastatus. Fikcija maišosi su tikra istorija, veikėjai kovoja su savo vidiniais demonais, chaosu, matomais ir ne tokiais akivaizdžiais priešais bei nežinomybe. Ką atneš rytojus ir kokie mes į jį žengsime? Laikotarpis, apie kurį kalbama romane, apima 1988–1993 metus. Sovietų sąjungos griūtis, Sąjūdis, pasikeitusios santvarkos, sausio 13-tosios įvykiai — dalykai stipriai palietę ir formavę tuometinius žmones ir būsimą istoriją. Romaną rašytojas kūrė apie tris metus. Prieš tai jis parašė pjesę „Remyga“, kurią pastatė režisierius Oskaras Koršunovas.

www.tytoalba.lt/remyga

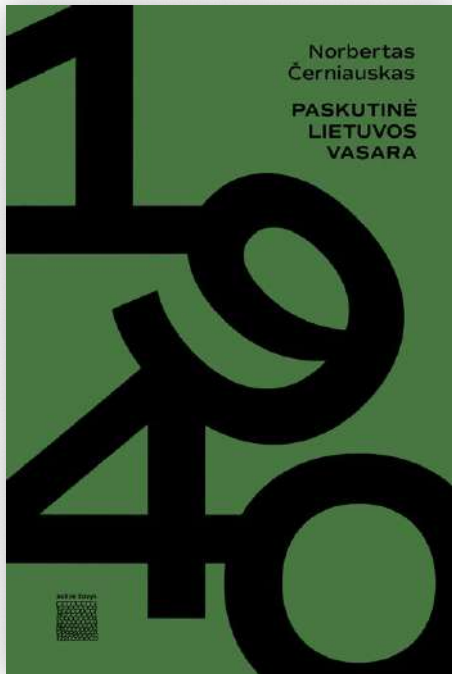
www.audioteka.com/lt/audiobook/remyga

15min knygos rinkimai | *Geriausia lietuvių autorių grožinė knyga*

Metų knygos rinkimai: prozos knygos

Lietuvos rašytojų sąjungos premija 2021

NORBERTAS ČERNIAUSKAS
1940. Paskutinė Lietuvos vasara
Aukso žuvys
2021

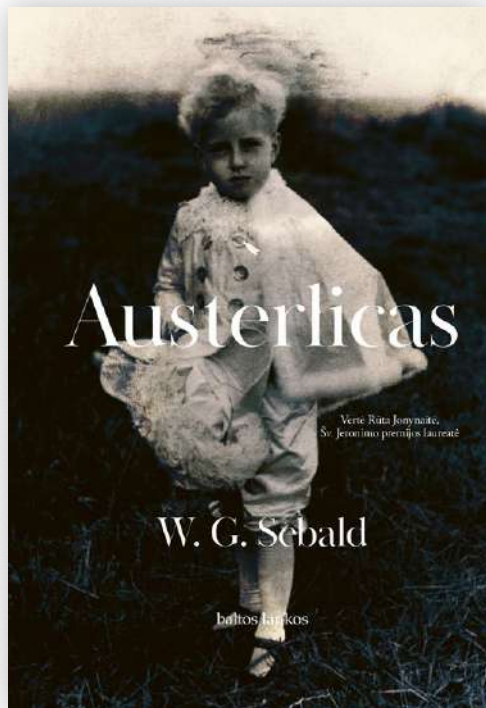
Ši dokumentinė knyga – 1940-ųjų birželio dviejų savaitės kaleidoskopas, pašėlusiai įsukantis į to meto Lietuvos ir jos žmonių realijas. 1940 metų birželį Lietuvos žmonės planavo derlių, atostogas, išleistuves ir savo ateitį. Vasaros savaitgaliai buvo numatyti gegužinėms, ekskursijoms, įvairiausių organizacijų suvažiavimams, sportui, poilsiui ir, žinoma, žemės ūkiui. Vyriausybė taip pat nesnaudė – palaimino šalies elektrifikacijos ir susisiekimo gerinimo projektus bei patvirtino didžiausią metinį biudžetą. Bažnyčia su nerimu laukė svarbios reformos – civilinės santuokos įteisinimo. Visa Lietuva jaukinosi išsvajotąjį Vilnių ir Vilniją. Darbais, idėjomis ir gandais kunkuliuojanti šalis jau buvo kiek apsiratusi su Europoje vykstančiu karu. Nepaisant to, prie radijo imtuvų, dienraščių puslapių ar pieninių vyrai pasipypkiuodami aptarinėjo vokiečių žygį Paryžiaus link. Kaip pasisuks karo švytuoklė? Ar rekordiška speiguotą žiemą iškentusioje šalyje sužydės sodai? Kokia bus vasara?

www.auksozuvys.lt/products/1940-paskutine-lietuvos-vasara

www.audioteka.com/lt/audiobook/1940-paskutine-lietuvos-vasara

15min knygos rinkimai | *Geriausia lietuvių autorių negrožinė knyga*

Metų knygos rinkimai: publicistika ir dokumentika

W. G. SEBALD

Austerlitz

Vertėja Rūta Jonynaitė

Baltos lankos

2021

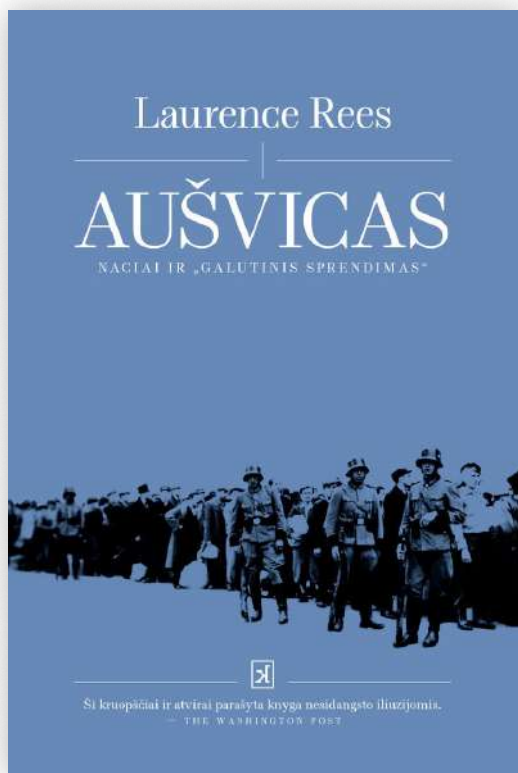

Romane „Austerlitz“ W. G. Sebaldas pasakoja apie šaknų, savosios kalbos ir vardo netekusį žmogų, kuris ieškodamas tėvynės, namų, vietos šiame pasaulyje bando išspręsti sudėtingiausią savo praeities mįslę ir sykiu nutapo skausmingą XX amžiaus Europos istorijos panoramą.

www.baltoslankos.lt/austerlitz

15min knygos rinkimai | *Geriausia verstinė grožinė knyga*

LAURENCE REES

Aušvicai ir „galutinis sprendimas“

Vertėjas Matas Geležauskas

Kitos knygos

2021

Britų istorikas Laurence'as Reesas knygoje „Aušvicai“ pateikia penkiolika metų rinktus interviu su Holokausta išgyvenusiomis įvairių tautybių aukomis ir nusikaltėliais vokiečiais. Pašnekovai atskleidžia, kaip veikė koncentracijos stovyklos, kokie buvo žudynių metodai, kas padėjo išgyventi arba sukurti sėkmingą pabėgimo planą, užsimenama net apie viešnamį, kuriame riba tarp kalinių ir prižiūrėtojų tapdavo ypač menka. Ištyręs dar ir daugybę dokumentų, autorius svarsto, kodėl kai kurie žmonės žydų genocidą vertina kaip teigiamą ar net sveikintiną įvykį. Kaip nutiko, kad XX amžiaus Vokietijos — kultūringos tautos Europos širdyje — piliečiai apskritai vykdė tokius nusikaltimus? Kodėl Baltijos šalyse, taip pat Lietuvoje, įsišaknijo antisemitinės pažiūros? Sykiu Reeso žvilgsnis platus — nepamirštama, kad stovykloje žuvo ar nukentėjo ir daugybė kitų tautų atstovų, netradicinės seksualinės orientacijos ir įvairias religijas išpažįstančių žmonių. „Aušvicai“ — tai išsami studija ir unikalus liudijimas, kaip susiklosčius ekstremalioms aplinkybėms gali būti paprasta nužmogėti.

www.kitosknygos.lt/knygos/Ausvicai.-Naciai-ir-galutinis-sprendimas

www.audioteka.com/lt/audiobook/ausvicai

15min knygos rinkimai | *Geriausia verstinė negrožinė knyga*

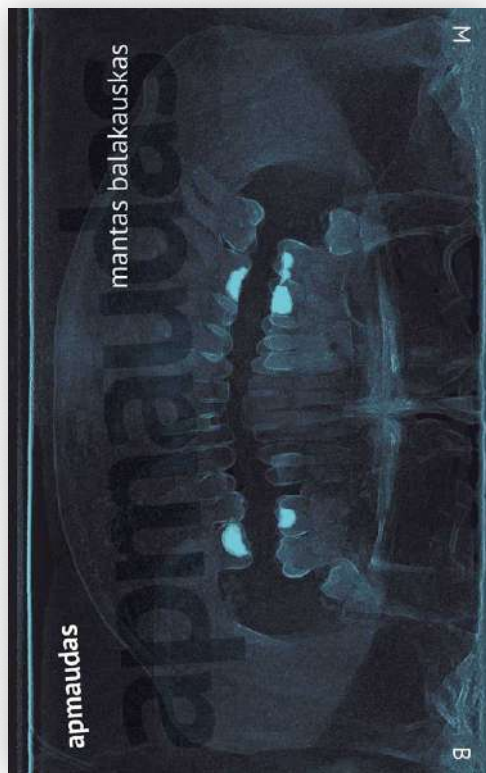

LINA SIMUTYTĖ
Miesto šventė
Kauko laiptai
2020

Tai pirmasis jaunosios kartos prozininkės Linos Simutytės apsakymų rinkinys. Autorės pasakojimo stilius traukia gilyn ir prikausto dėmesį nenutrūkstančia minties įtampa. Knygoje nevengiama matyti tikrovės ir asmenų tarpusavio santykių tokių, kokie jie yra, pamažu išlukštenant paviršinius kasdienybės sluoksnius, parodant sudėtingą žmogaus psichologiją. Seksualinės patirtys, būsenų refleksijos, gyvenimo prasmės pajautos dera su popkultūros ženklais, o nenorminė leksika — su vaizdingais palyginimais.

www.patogupirkti.lt/knyga/miesto-svente.html

Metų knygos rinkimai: prozos knygos
Jurgos Ivanauskaitės premija 2021

MANTAS BALAKAUSKAS

Apmaudas

Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla

2021

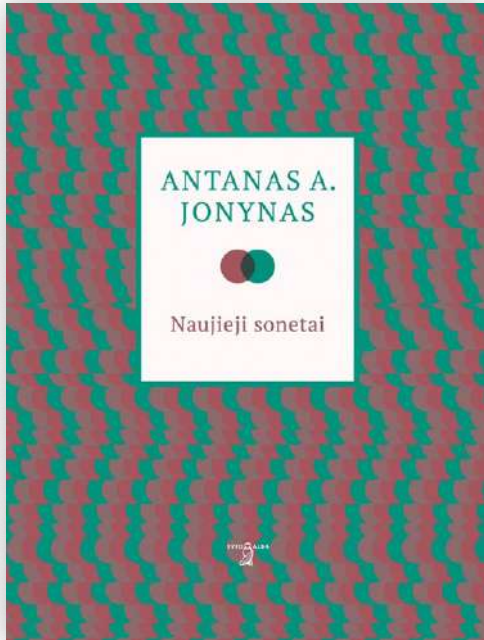

Antrojoje savo knygoje poetas Mantas Balakauskas gilinaisi į kiek kitokias temas, nei šiuo metu yra įprasta ar populiariu viešojoje erdvėje. Užtuot tyrinėjęs nusistovėjusias nerimo ir nuolatinio jauno žmogaus gyvenimo bei juslių temas, knygoje aprašo laisvės kartos žmogų, jau perkopusį trisdešimties metų ribą. Tai tylus mėginimas racionalizuoti šiuolaikinio žmogaus gyvenimą Nepriklausomybės laikotarpiu, kai, rodos, visko turėtų pakakti, bet jaučiamas smarkus vidinių išteklių stygius tiesiog gyventi.

www.rsleidykla.lt/Knyga/albumai-atvirukai/Apmaudas/

Metų knygos rinkimai: poezijos knygos

ANTANAS A. JONYNAS

Naujieji sonetai

Tyto alba

2020

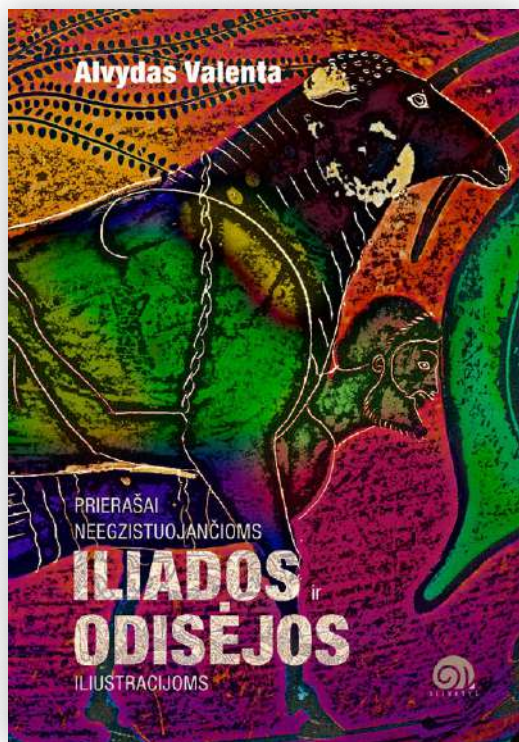
„Naujieji sonetai“ – poeto, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato Antano A. Jonyno eilėraščių rinkinys, kurį sudaro nauji, 2018–2020 metais parašyti sonetai. Klasikinė forma ir skambesys paradoksaliai dera su ironišku, bet šiltu ir neabejingu žvilgsniu į pasaulį.

www.rsleidykla.lt/Knyga/albumai-atvirukai/Apmaudas/

Metų knygos rinkimai: poezijos knygos

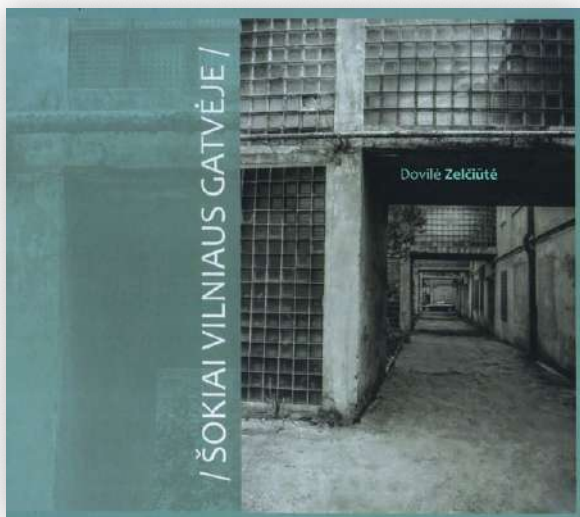
ALVYDAS VALENTA
Prierasai neegzistuojantioms
„Iliados“ ir „Odisejos“ iliustracijoms
 Slinktys
 2020

Naujojoje knygoje Alvydas Valenta Homero epus perskaito postmodernaus XXI amžiaus žmogaus žvilgsniu, ieškodamas paralelių, pasikartojančių konfliktų, situacijų ir siužetinių linijų tarp „Iliadoje“ ir „Odisejoje“ aprašytų įvykių ir dabarties. Kiekvienai „Iliados“ ir „Odisejos“ giesmei pateikiamas autoriaus komentaras, nupiešiama žodinė jos iliustracija. Originaliai naudojama Europos istorinė, kultūrinė medžiaga: netikėti palyginimai, sugretinimai, vaizduotės šuoliai rinkinį daro originalų, išsiskiriantį bendrame šiuolaikinės poezijos fone. „Iliadoje“ taip vaizdingai aprašyti mūšiai ir herojų žygdarbiai atsikartoja Austerlico, Antrojo pasaulinio karo kovų laukuose, Hektoro atsisveikinimo scena gretinama su lietuvių liaudies karo dainomis, išjojančio į karą brolelio kalbinamu žirgu, leikančia laukti sesele. Patroklo laidotuvės – su Vulfstano aprašytomis pagoniškomis lietuvių laidotuvėmis.

www.slinktys.lt/el-parduotuve/knygos/prierasai-neegzistuojantioms-iliados-ir-odisejos-iliustracijoms.htmlb

Metų knygos rinkimai: poezijos knygos

DOVILĖ ZELČIŪTĖ
Šokiai Vilniaus gatvėje
Kauko laiptai
2020

Šiame rinkinyje eilėraščių subjektė pasirodo esanti tvirto tikėjimo, gebanti be gražbyliavimo susitelkti į skausmingą, nepagražintą realybę, – artimojo ligą, mirimą ir mirtį, tačiau šios temos išgyvenamos be patoso ir egzaltacijos. Autorė atlieka savo pačios vaidmenį, nesidangstydamą jokiomis kaukėmis, ir tai įtikina: poetinė kalba laisva, o kasdienybės ir būtinių detalių sklandžiai derinamos su krikščioniškomis frazėmis ir ženklais. „Šokiai Vilniaus gatvėje“ pasižymi tokia išpažinties pateikimo forma, kuri nė nekvepia sentimentalumu, o susitelkimas į skausmo fenomeną atveria naujas poetinės raiškos galimybes.

www.vaga.lt/sokiai-vilniaus-gatveje

Metų knygos rinkimai: poezijos knygos
Maironio premija 2021

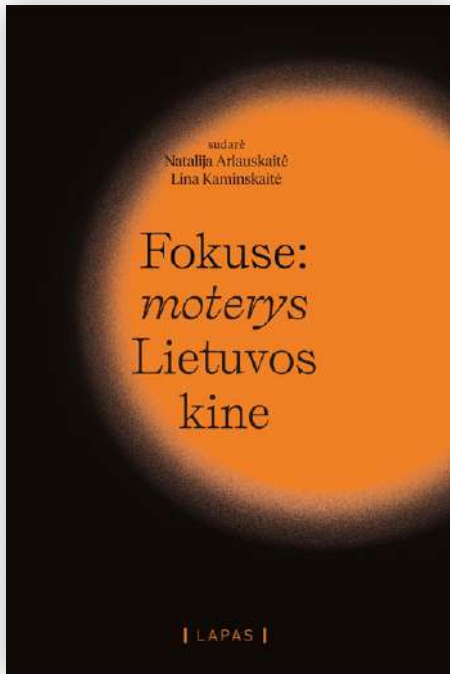

MIGLĖ ANUŠAUSKAITĖ
Kas išsigando Šliūpo?
 Lietuvos nacionalinis muziejus
 2021

Kas išsigando Šliūpo? Kas tik jo neišsigando! Šis nenuilstantis, kontroversiškas, bet visuomet gerų norų vedamas žmogus savo laiku ne vienam kėlė baimę ir pyktį. Komiksų knygoje „Kas išsigando Šliūpo?“ linksmi ir nepagražintai atskleidžiama įvairialypė be-kompromisė daktaro Jono Šliūpo asmenybė, veikusi XIX amžiaus pabaigoje – XX amžiaus pradžioje Lietuvoje ir išeivijoje tiek švietėjiškame, tiek politiniame, tiek diplomatijos kontekstuose. Knygoje pristatomas pamirštas ne visada „patogus“ Jonas Šliūpas, atkreipiamas dėmesys į jo veiklos progresyvumą bei aktualumą šiandien.

www.humanitas.lt/produktas/visos-kategorijos/kas-issigando-sliupo/

Metų knygos rinkimai: publicistika ir dokumentika

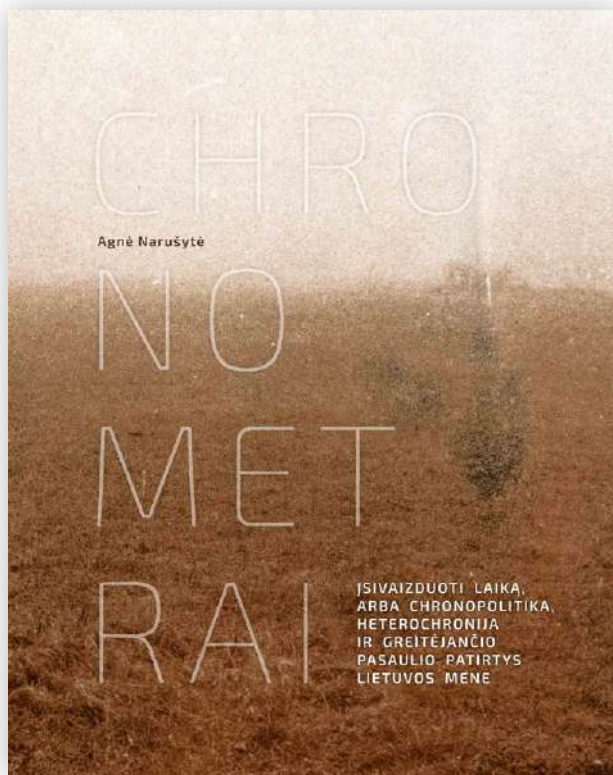

NATALIJA ARLAUSKAITĖ
LINA KAMINSKAITĖ
Fokuse: moterys Lietuvos kine
 Lapas
 2021

Kinas — ne tik filmai. Tai daugybės žmonių darbas, komercinės ir autorinės strategijos bei skirtingi būdai rodyti ir žiūrėti. Šį kartą fokuse atsiduria moterys — šiapus ir kitapus ekrano, matomos ir ilgą laiką beveik nepastebėtos Lietuvos kine: tiek ankstyvuosiuose filmuose, tiek sovietmečio kūryboje, tiek šiandienos kino praktikose. Ši knyga — dešimties straipsnių rinktinė — pirmą kartą lietuviško kino kontekste lyties problematiką gvildena iš trijų skirtingų perspektyvų. Koku statusu kino gamyboje dalyvauja moterys — antrosios režisierės, montuotojos ar kostiumų dailininkės? Kaip galime perskaityti komercinį, autorinį, dokumentinį kiną ir videomeną, jei dėmesį kreipiame į lyčių vaidmenis? Ir kaip lytis atsiskleidžia konkrečiuose filmuose, žvelgiant iš skirtingų teorinių perspektyvų?

www.leidyklalapas.lt/products/fokuse-moterys-lietuvos-kine

Metų knygos rinkimai: publicistika ir dokumentika

AGNĖ NARUŠYTĖ
**Chronometrai. Įsivaizduoti laiką,
 arba chronopolitika, heterochronija
 ir greitėjančio pasaulio patirtys Lietuvos
 mene**
 Vilniaus dailės akademijos leidykla
 2021

Nors laikas yra nematomas ir neapčiuopiamas, o enciklopedijose apibrėžiamas abstrakčiai — kaip procesų matavimas, kaip įvykių ir būties judėjimas „į priekį“, kaip materijos egzistavimo trukmė, jo įvaizdžių netrūksta. Kaip rodo italų menotyrininkės Camillos Tornos tyrimas, kiekvienas žmogus, net trejų metų vaikas, gali pavaizduoti, kas yra laikas, o grafinius įvaizdžius galima suklasifikuoti kaip taškų, linijų, apskritimų, paviršių, trukmių-intervalų, simbolių ir konceptualių galvosūkių variantus. Menininkų kuriami laiko įvaizdžiai sudėtingesni ir jungia visas šias kategorijas. Jų tipologija nagrinėjama antrame skyriuje, pradedant nuo tradicinių nuorodų — laikrodžių, daiktų, kurių materijoje laikas rašo savo istoriją ar tiesiog „praslenka“ pro žiūrovą tylinčio kūrinio akivaizdoje, baigiant gamtos ciklą, miesto kaitos stebėjimu ir mėginimais perkelti sąmonės bei vaizduotės laiko patirtis į vizualaus meno kūrinius.

www.leidykla.vda.lt/lt/leidinys/1288184515/chronometrai-isivaizduoti-laika-arba-chronopolitika-heterochronija-ir-greitejancio-pasaulio-patirtys-lietuvos-mene

Metų knygos rinkimai: publicistika ir dokumentika

AUŠRA MARIJA SLUCKAITĖ
Už posūkio – kitas dangus.
„Zekai“ ir kitos istorijos
Kultūros barai
2021

Knyga „Už posūkio – kitas dangus“ liudija, kaip asmeninės patirties punktyras virsta kolektyvinės atminties atspindžiu. O kartu skaudžiai primena tai, ką norėtusi, tačiau nesiseka užmiršti. Todėl ji – lyg savotiškas kentauras, iki juosmens sukaustytas, ar kentauridė, kaustoma prievartos pančių slogiais okupacijos dešimtmečiais, kai atkakliai bandyta neprarasti vilties. Vėliau – varžoma klajokliško gyvenimo svetur su dažnais ir staigiais posūkiomis, kai nuolatos spėliota, kas laukia už jų... Knygą sudaro trys dalys – pjesė „Zekai“ su jos pastatymo Niujorke aplinkybėmis ir aidu Paryžiuje; „Klajonių dienos“ – 13 literatūrinių (iš dalies autobiografinių) esė ir pluoštelis eseistinių atsiminimų.

www.knygos.lt/lt/knygos/uz-posukio---kitas-dangus----zekai--ir-kitos-istorijos/

Metų knygos rinkimai: publicistika ir dokumentika

MARIUS MARCINKEVIČIUS

INGA DAGILĖ

Akmenėlis

Dailininkė Inga Dagilė

Tikra knyga

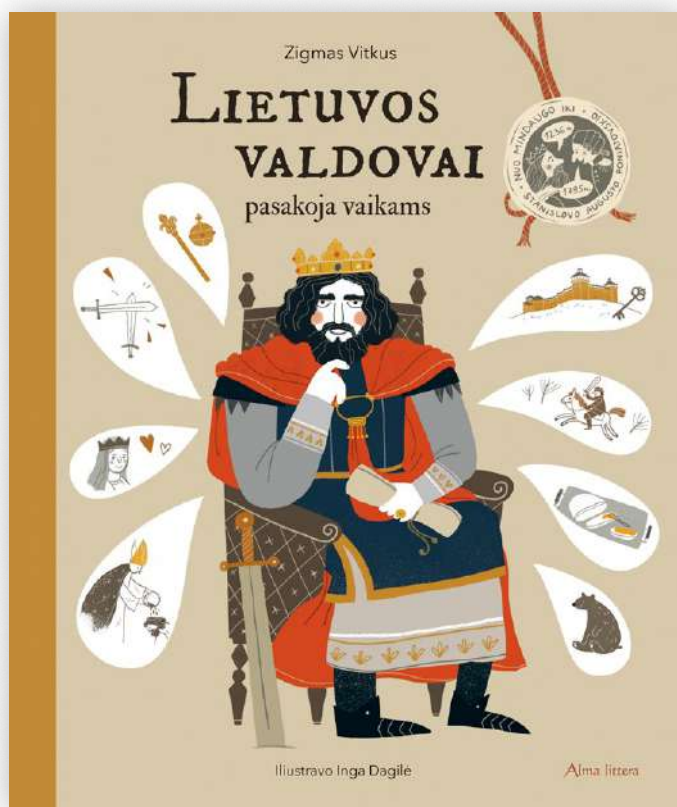
2020

Ši istorija nutiko Vilniuje. O gal Kaune? Gal Varšuvoje, Berlyne, Romoje, Paryžiuje? Antrojo pasaulinio karo metu tokia istorija galėjo nutikti bet kur Europoje. Tai pasakojimas apie berniuką ir mergaitę, apie karštą vasarą, skanų beigelį ir piktą varną. Apie tikrą draugystę, baimę ir viltį. Ir apie atmintį.

www.tikraknyga.lt/knygos/akmenelis/

Metų knygos rinkimai: knygos vaikams
Prano Mašioto premija 2021

ZIGMAS VITKUS

INGA DAGILĖ

Lietuvos valdovai pasakoja vaikams

Alma littera

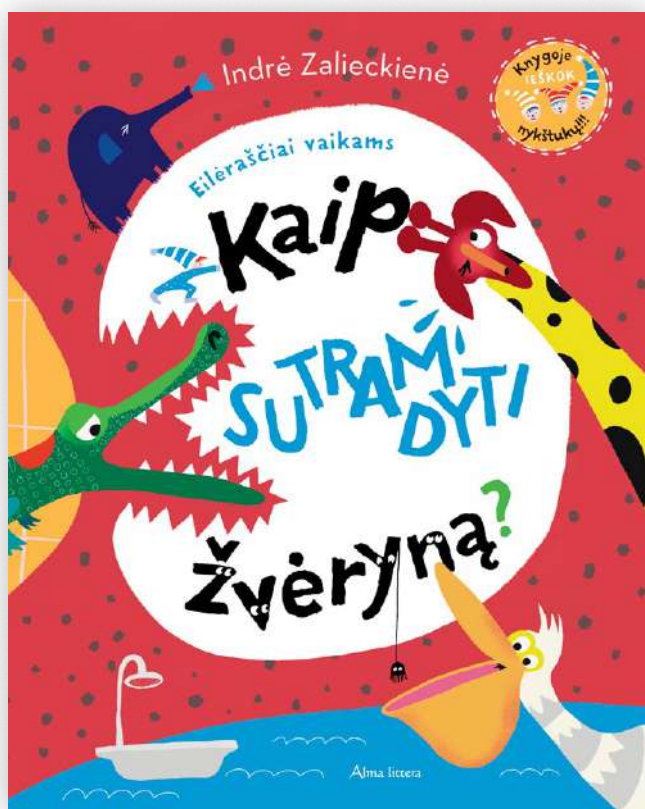
2021

Tai gyvai parašyta, šmaikščiai iliustruota ir istoriškai tiksli knyga vaikams (ir suaugusiems!) apie Lietuvos valdovus. Knygoje pristatomos 28 valdovų biografijos – nuo Lietuvos karaliaus Mindaugo iki paskutiniojo Lietuvos didžiojo kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Stanislovo Augusto Poniatovskio. Jos aprėpia net 560 Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės metų! Valdovai – kariaujantys ir susitaikantys, mylintys ir nekenčiantys, pasipūtę ir nuolaidūs. Visi jie, nuo įprastai vadinamų „didžiaisiais“ iki mažai žinomų, turi daug ką papasakoti apie savo vaikystę, tėvus, mokslus, meilę ir atėjimą į valdžią. Knygoje išryškunami jų valdymo bruožai ir reikšmė Lietuvos istorijai – apie visa tai jie pasakojasi patys! Kiekvieną pasakojimą lydi istoriko komentaras – kritiškas valdovo veiklos apibendrinimas.

www.knygklubas.lt/lietuvos-valdovai-pasakoja-vaikams

Metų knygos rinkimai: knygos vaikams

Premija už geriausią pažintinę metų knygą | Nominacija

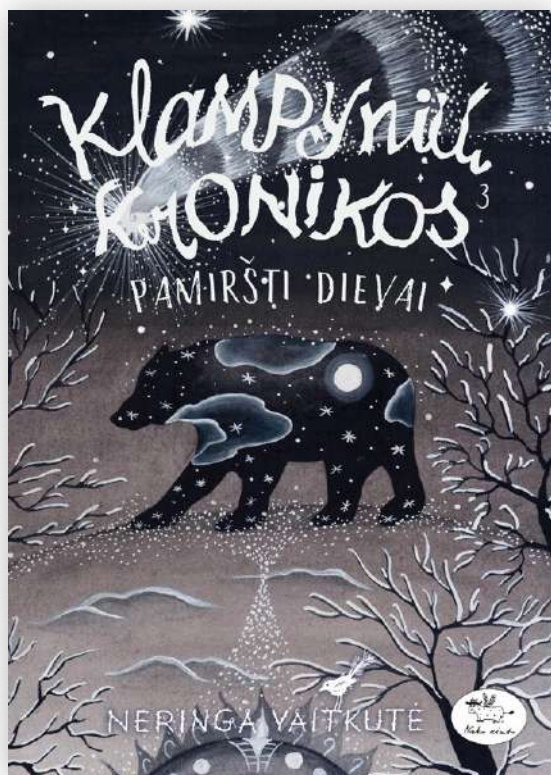
INDRĖ ZALIECKIENĖ
Kaip sutramdyti žvėryną
 Eilėraščiai 4–9 metų vaikams
 Alma littera
 2021

Tikiu, kad poezija yra neatsiejama vaikystės dalis. Ritmai ir rimai, pasiekę mažųjų skaitytojų ausis, giliai įsirėžę į atmintį, ne tik ugdo kalbos suvokimą ir pajautimą, gerą skonį, bet ir tampa vaikystės prisiminimu ir simboliu – dalykėliu, kurį tikrai įsidėtum į paslapčių dėžutę ir retkarčiais ištrauktum, kai liūdna ar užklumpa negandos. Kiekviena karta savo paslapčių dėžutėje saugo skirtingus vaikystės skaitinius. Naujoji Indrės Zalieckienės knyga „Kaip sutramdyti žvėryną?“ neabejotinai verta patekti į tokią dėžutę – puikiai sueiliuota, linksmy nutikimų ir atpažįstamų kasdienybės situacijų pilna, ji ne tik sukels šypseną vaikams ir suaugusiesiems, bet – dar daugiau – turi viską, kad galėtų tapti naująja vaikų poezijos klasika. To šiai knygai ir linkiu!

— Inga Mitunevičiūtė

www.knyguklubas.lt/kaip-sutramdyti-zvėryna-eilerasciai-vaikams

Metų knygos rinkimai: knygos vaikams

NERINGA VAITKUTĖ

Klampynių kronikos III: Pamiřti dievai

Nieko rimto

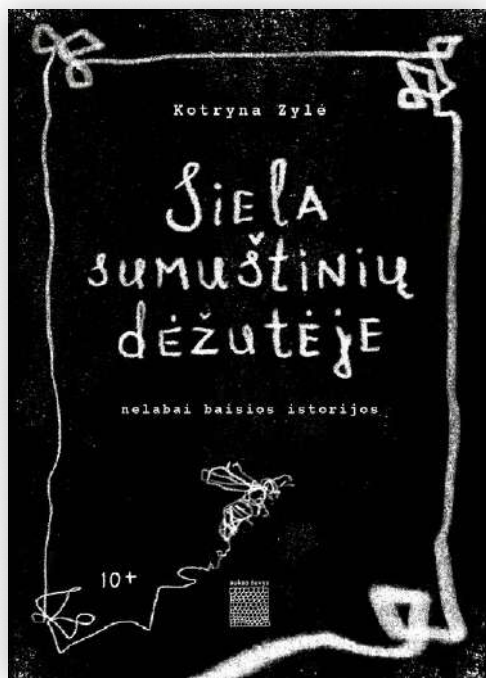
2021

Mažosios Klampynės – pilnas paslapčių ir stebuklų miestelis, o Agata, Aringas ir Smiltė – neabejotinai dažniausiai į visokius šiurpius, keistus ir labai įdomius nuotykius įsivieliantys jo gyventojai. Šiomet dvi seserys ir brolis patirs dar daugiau stebuklingų įvykių. Jų laukia ir Nemiegalių vienkiemio paslaptys, ir nepageidaujama viešnia, ir kipšų išdaigos, ir net pirmoji Agatos meilė. O ar girdėjote legendą apie stebuklingą devyniaragį elnią, kuris pasirodo tik kartą metuose, kad ant savo šakotų ragų parneštų saulę ir vėl galėtų ateiti pavasaris? Jei užsuksite į Mažąsias Klampynes, galbūt ir jį pavyks susitikti.

www.niekorimto.lt/tekstines-knygos/klampyniu-kronikos-3-pamirsti-dievai_7158

Metų knygos rinkimai: knygos paaugliams

Prano Mašiotto premija | Nominacija

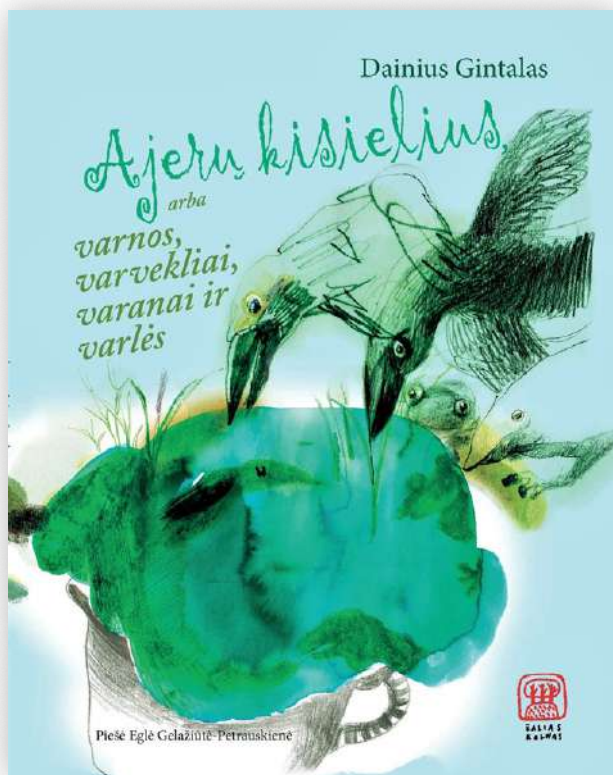
KOTRYNA ZYLĖ
Siela sumuštinių dėžutėje
Aukso žuvis
2021

Visokių būtybių atstovė spaudai Kotryna Zylė sukūrė dešimt šiurpulingų istorijų, kurios galėjo nutikti ir tavo namuose, kieme ar mokykloje. Pasak autorės, istorijas įkvėpė vaikystėje girdėti tėčio pasakojimai ir netikėti susidūrimai su būtybėmis. Jei skaitant pasirodys, jog kažkas tūno namų spintoje ar naktimis stovi balkone, jei vietoje pumpurų prasikals nagai, o iš bičiulio burnos staiga išskris bitė – išlik ramus. Ir nepravažiuk reikiamos autobusų stotelės!

www.auksozuvys.lt/products/siela-sumustiniu-dezuteje

www.audioteka.com/lt/audiobook/siela-sumustiniu-dezuteje

Metų knygos rinkimai: knygos paaugliams

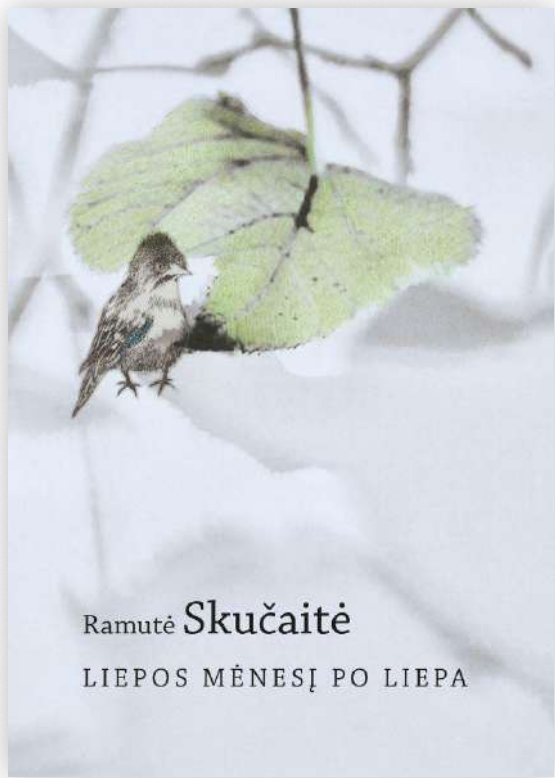
DAINIUS GINTALAS
Ajerų kisielius, arba
varnos, varvekliai, varanai
ir varlės
 Žalias kalnas
 2021

Ši knyga – tai intriguojanti staigmena poezijos gerbėjams! Joje nerasite tradicinių rimuotų ketureilių, kurie paprastai rašomi vaikams. Čia žodžiai žaismingai liejasi tai džiazo, tai repo ritmu. Poeto sukurtame pasaulyje gyvena keisti personažai: išmintingos stebėtojos varnos, tylieji kompozitoriai varvekliai, požeminių diskotekų mėgėjai varanai ir varlės – šokinėjimo į aukštį, į tolį ir į balą čempionės. Juos visus vienija ne tik pirmasis skiemuo var, bet ir siekis suprasti vieniems kitus, susikalbėti ir susidraugauti. Visi esame be galo skirtingi, tačiau draugystė būtina, kad pasaulis netaptų vienu dideliu nesusipratimu. Šiai įvairiaspalvei bendruomenei susivienyti padeda ne tik bendras var, bet ir ajerų kisielius.

www.tikraknyga.lt/knygos/ajeru-kisielius-arba-varnos-varvekliai-varanai-ir-varles/

Prano Mašiotto premija | Nominacija

RAMUTĖ SKUČAITĖ

Liepos mėnesį po liepa

Dailininkė Jūratė Račinskaitė

Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla

2021

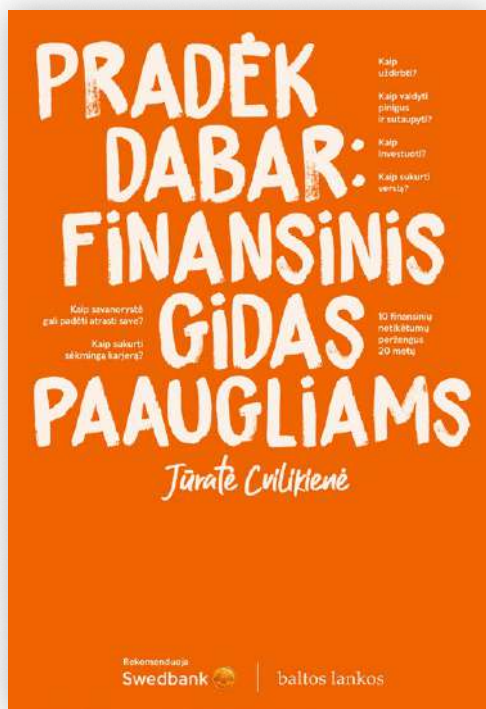
Naujoji Ramutės Skučaitės knyga „Liepos mėnesį po liepa“ – tai eilėraščiai vaikams, prabylantys smagia ir rimuota kalba apie gyvūnus ir juos supantį pasaulį, apie besikeičiančius metų laikus ir su tuo susijusius džiaugsmus ir rūpesčius. Čia mažieji skaitytojai sutiks lapę, kurmį, ežį, pelę, gyvatėlę ir kitus eilėraščių veikėjus. Ramios intonacijos ir neįkyri išmintis, gebėjimas pamatyti grožį ir parodyti jį kitam žmogui, gyvosios ir negyvosios gamtos, buitės daiktų prakalbinimas – visa tai buvo ir lieka stiprioji Skučaitės poetikos dalis. Lydimi neįkyrios didaktikos, žaismingo eiliavimo, visiško atvirumo ir paprastumo, eilėraščiai pakviečia vaikus į atvirą dialogą tiek apie gyvenimą čia ir dabar, tiek apie „visur ir visados“.

www.knyguklubas.lt/liepos-menesi-po-liepa

Prano Mašiotto premija | Nominacija

Domicélės Tarabildienės premija | Nominacija

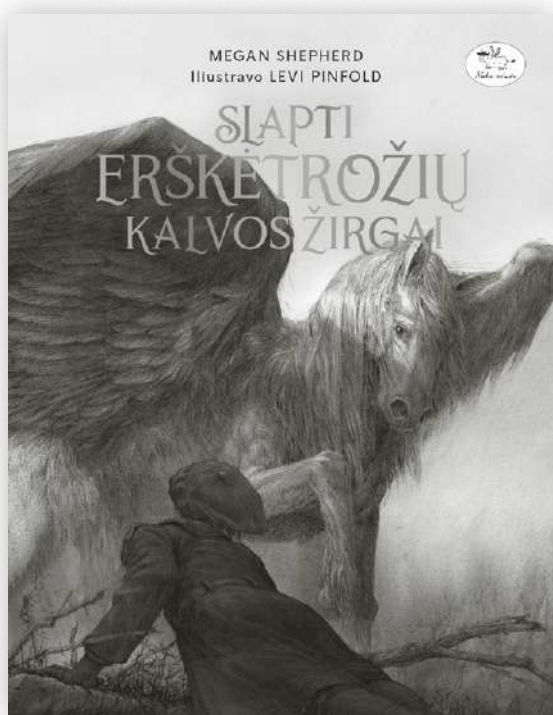
JŪRATĖ CVILIKIENĖ
Pradėk dabar:
finansinis gidas paaugliams
 Baltos lankos
 2021

Tai pirmasis gidas jaunuoliams, kurie už savo finansinę situaciją nori būti atsakingi patys: sumaniai ir atsakingai tvarkytis su pinigais, išmokti taupyti, investuoti ir pasirūpinti karjera ar įsteigti nuosavą verslą. Finansų ekspertė Jūratė Cvilikienė ir žinomi sėkmingi žmonės Lietuvoje — Beata Nicholson, Orijus Gasanovas, Rimvydas Širvinskas (Makalius), Ieva Krivickaitė, Tautvydas Marčiulaitis ir Laurynas Zmejauskas — dalijasi įkvepiančiomis istorijomis, nuotykiams, praktiniais patarimais bei įžvalgomis ir padeda atsakyti į svarbiausius klausimus, susijusius su pinigais, nuolat kylančius jaunam žmogui:

- Kaip valdyti pinigus ir sutaupyti?
- Kaip ir kur užsidirbti?
- Kaip sukurti karjerą?
- Kaip sukurti verslą?
- Kaip investuoti?

www.baltoslankos.lt/pradek-dabar-finansinis-gidas-paaugliams

Premija už geriausią pažintinę metų knygą | Nominacija

MEGAN SHEPHERD

Slapti Erškėtrožių kalvos žirgai

Vertėja Rita Bakanienė

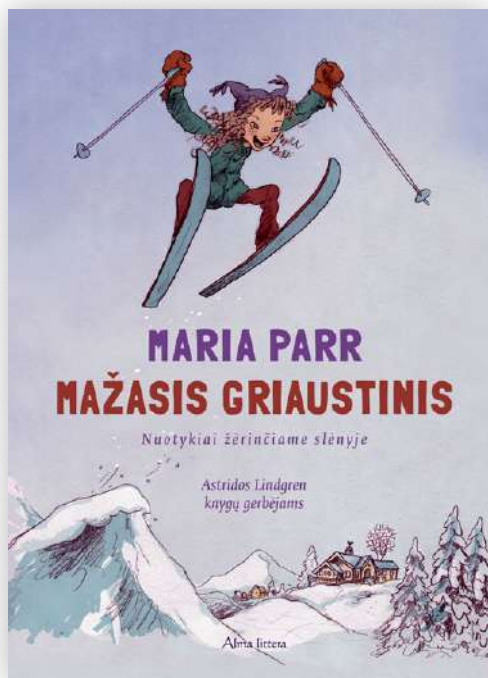
Nieko rimto

2021

Galėtum pagalvoti, kad Erškėtrožių kalvos ligoninė — tokia pati kaip ir kitos gydymo įstaigos. Čia nuo sunkios ligos sveiksta vaikai, o juos prižiūri rūpestingos vienuolės. Tačiau ligoninės pastatas kadaise buvo tikrų tikriausi princesės rūmai, kurių veidrodžiuose gyvena stebuklingi sparnuoti žirgai. Atrodo, kad didinguosius gyvūnus mato tik Emalina. Tad ji vienintelė gali padėti Kibirkštėlei — gražuolei kumelei sužeistu sparnu, per klaidą patekusiai į mūsų pasaulį ir negalinčiai grįžti namo pas kitus žirgus veidrodžiuose. Emalina gauna laišką nuo paties Žirgų valdovo, kuris prašo jos pagalbos. Kad išgelbėtų Kibirkštėlę nuo ją medžiojančio pikto juodo ristūno, mergaitė turės sukurti stebuklingą spalvų skydą. Tačiau ne taip lengva rasti ryškiaspalvių daiktų pilkame ir niūriame pasaulyje, kur siaučia Antrasis pasaulinis karas ir negailestingos ligos. Tai įkvepianti ir giliai širdį paliečianti istorija, kurioje pinasi skaudi realybė, vaikiškos fantazijos ir tikrų tikriausi stebuklai — jei tik gali jais patikėti.

www.niekorimto.lt/tekstines-knygos/slapti-ersketroziu-kalvos-zirgai_7509

Eugenijos Stravinskienės premija | Nominacija

MARIA PARR
Mažasis griaustinis.
Nuotykių žėrinčiame slėnyje
 Vertėjas Vytautas Čėpliejus
 Alma littera
 2021

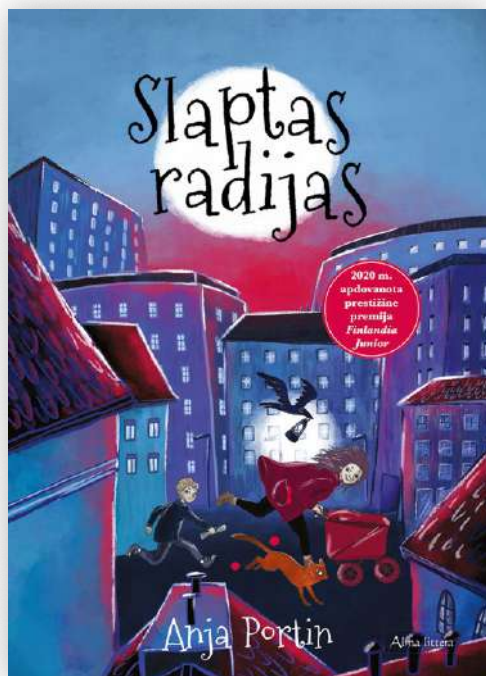
Ponja Glimerdal yra vienintelis vaikas visame Glimerdalene ir smarkiausia mergaitė, kokios slėnis jau seniai nematęs. Todėl visi ją ir vadina Mažuoju griaustiniu. Geriausias Tonjos draugas — kaprizingas 74 metų smuikininkas Gunvaldas, ir jiedu pažįsta vienas kitą kaip nuluptus. Bet ar tikrai? Vieną dieną Gunvaldui atsidūrus ligoninėje, slėnyje pasirodo nematyta moteris, prisistato kaip jo dukra ir nori parduoti tėčio ūkį. Bet ar gali būti, kad Gunvaldas turi vaiką, apie kurį nieko nepasakojo savo geriausiai draugei Tonjai? Kodėl? Mažasis Glimerdaleno griaustinis išsiaiškina tiesą ir padarys viską dėl draugo gerovės!

Jaudinanti ir sumaniai papasakota istorija... „Mažasis griaustinis“ — tai klasikinė nuoširdi knyga vaikams. Ją skaitydamas daraisi laimingesnis ir išmintingesnis.

— Steffen Larsen, *Politiken*

www.knygklubas.lt/mazasis-griaustinis-nuotykiu-zerinciam-slėnyje

Eugenijos Stravinskienės premija | Nominacija

ANJA PORTIN

Slaptas radijas

Vertėja Viltarė Urbaitė

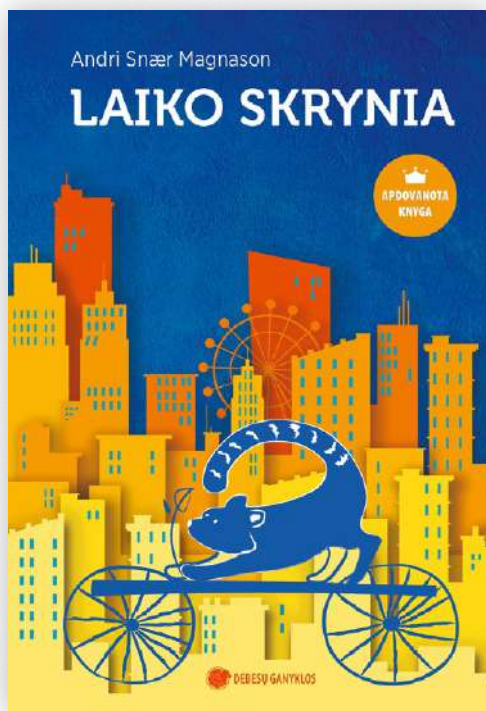
Alma littera

2021

Devynmetis Alfredas gyvena praktiškai vienas. Mamos berniukas nėra matęs nuo gimimo, o komandiruotėse užtrunkantis tėtis, rodos, kartais net neprisimena, kad Alfredas egzistuoja. Vieną naktį Alfredas nuseka paskui paslaptinę žmogystą, kuri pro pašto angas kartu su laikraščiais kaišioja ir kitokias gėrybes: obuolius, vilnones kojines, sumuštinus. Pasirodo, kad toji ekscentriška žmogysta yra Amanda Lehtimaja. Ji turi ypatingą galią — jaučia vienišų ir nelaimingų vaikų atodūsius, todėl jiems kasnakt atneša nedidelių dovanėlių. Pas Amandą Alfredas randa seną radijo siųstuvą, kadaise sukonstruotą rusų fiziko Aleksandro Popovo. Berniukas, paragintas Amandos, ima kurti ir transliuoti slaptą naktinę radijo laidą užmirštiems vaikams. Prasideda nepamirštamas nuotykis, kuris pakeičia Alfredo ir daugelio kitų vienišų vaikų gyvenimus. Įtraukianti ir nuotaikinga, šilta ir švelniai juokinga istorija primena mylimiausių vaikų literatūros klasikų — Astridos Lindgren ir Roalio Dalio — knygas.

www.knyguklubas.lt/slaptas-radijas

Eugenijos Stravinskienės premija | Nominacija

ANDRI SNAER MAGNASON

Laiko skrynia

Vertėja Vaida Jankūnaitė

Debesų ganyklos

2021

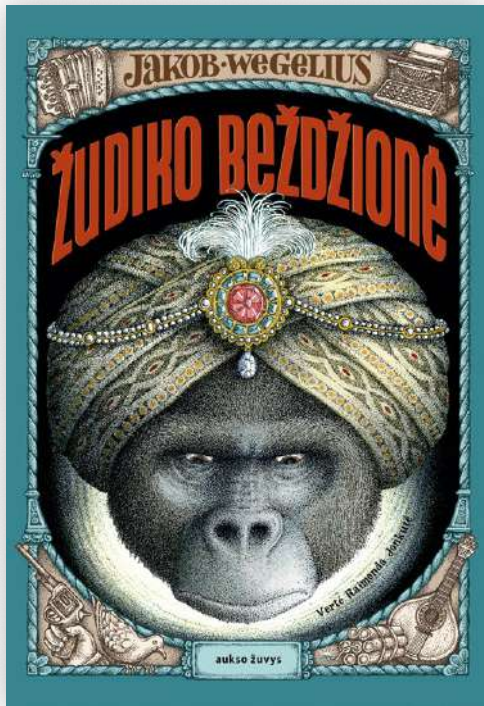
Seniai seniai, gyveno godus karalius, kuris užkariavo visą pasaulį. Bet jam to buvo maža — karalius troško sustabdyti laiką. Vieną dieną j rūmus nykštukai atgabeno skrynią, skaidrią kaip stiklas, nuaustą iš tokių tankių voratinklio gijų, kad pro jas neprasiskverbė net laikas. Karalius į skrynią paguldė gražuolę dukterį... Kai Sigrunos laiko dėžė atsiverė, aplinkui tebuvo džiunglėmis apaugęs miestas. Kas atsitiko pasauliui, kol ji miegojo?

www.debesuganyklos.lt/knygynelis/laiko-skrynia/

Adomo Druktenio premija | Nominacija

JAKOB WEGELIUS

Žudiko beždžionė

Vertėja Raimonda Jonkutė

Aukso žuvis

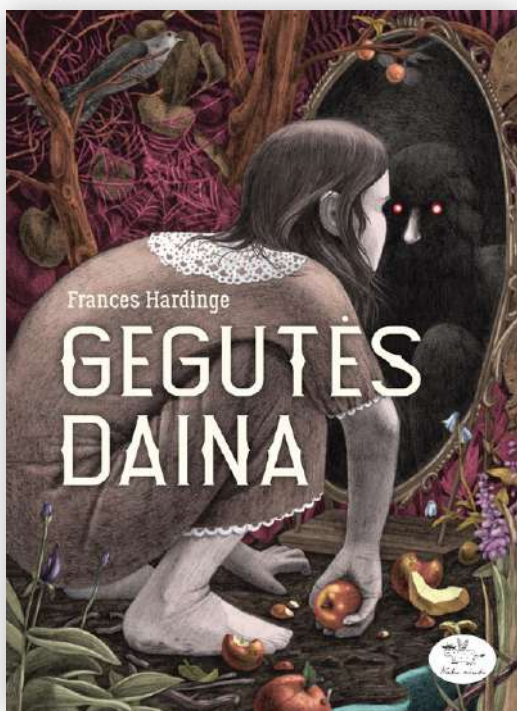
2021

„Žudiko beždžionė“ – viena iš švedų rašytojo ir dailininko Jakobo Wegeliuso sukurtų serijos apie beždžionę Salę Džouns knygų. Beprotiško populiarumo Švedijoje sulaukęs nuotykinis detektyvas 2014 metais buvo įvertintas Augusto premija kaip geriausia Metų knyga vaikams, pelnę daugybę kitų literatūrinių apdovanojimų. 2020 metais už kūrybą autoriui įteikta prestižinė Astridos Lindgren premija.

www.auksozuvys.lt/products/zudiko-bezdzone

Adomo Druktenio premija | Nominacija

FRANCES HARDINGE

Gegutės daina

Vertėja Viktorija Uzėlaitė

Nieko rimto

2021

Trisė — dažnai sirguliuojanti ir kiek išlepinta vienuolikmetė, turinti pernelyg rūpestingus tėvus, jos nekenčiančią ir šeimos meilės pavydinčią jaunesnę seserį bei Pirmajame pasaulyne kare žuvusį brolių. Tačiau kartą pabudusi Trisė pasijunta ne šiaip negaluojanči, o tarsi būtų įvykę šis tas rimtesnio: ima dėtis be galo keisti, nepaaiškinami dalykai. Tai įtraukiantis nuotykių romanas su psichologinio siaubo elementais ir tuo pačiu labai rimtas pasakojimas apie karo baisumų paveiktos šeimos dramą, seserų nesantaiką, stebuklingas ir kartais šiurpias senojo pasaulio būtybes bei jausmą, kai pats savo artimiesiems ar net sau pačiam tampa svetimais, nesavas, bauginantis.

www.niekorimto.lt/tekstines-knygos/gegutes-daina_7141

Adomo Druktenio premija | Nominacija

LINA MICKUTĖ
IEVA BABILAITĖ
Pasaka apie paskutinį
Lietuvos princa
 Dailininkė Ieva Babilaitė
 700 eilučių
 2020

Knygos autorė Lina Mickutė seka pasaką apie paskutinį Lietuvos princa Žygimantą Augustą. Ji kviečia leisti į Lietuvos istorinį pasaulį, kur nerūpestingą sosto įpėdinio vaikystę keičia karališkosios pareigos, o jo ir valstybės likimą nulemia netikėtai užgimusi meilė Barborai Radvilaitei. Vienos žymiausių knygų vaikams dailininkų Lietuvoje Ievos Babilaitės iliustracijos tęsia pasakojimą apie kadaise gyvenusius Lietuvos valdovus. Daugiasluoksniuose paveiksluose atgyja rūmai, jų gyventojai ir gražiausia meilės istorija.

www.knygos.lt/lt/knygos/pasaka-apie-zygimanta-augusta-arba-paskutini-lietuvos-princa/

Domicėlės Tarabildienės premija | Nominacija

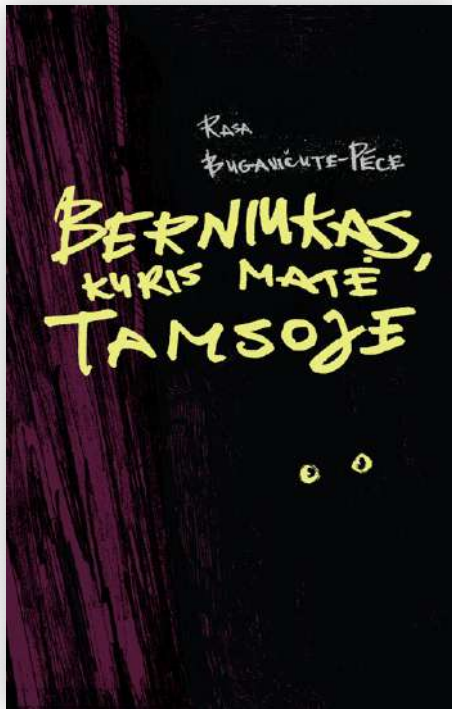

SAULĖ PALTANAVIČIŪTĖ
Meksika Marija. Indėnės mištekės istorija
Dailininkė Reda Tomingas
700 eilučių
2020

Marija jaučiasi laimingiausia mergaitė Meksikoje. Kodėl? Nes jos gimtasis miestelis su prinokusių mangų ir vandenyno spalvos nameliais nepaprastai gražus. Nes jos močiutės, abuelitos, karštas šokoladas — pats skaniausias. Nes su geriausiu draugu Pepe visada smagu. Nes pasakojimai apie protėvius indėnus, senoji mištekų kalba — gyvi. Nes pasitreniravusi ji gali tapti drąsiaja princese Itaelce! Jei gyveni tokiame spalvingame pasaulio krašte, apsupta gausios šeimos ir draugų, — kaip nebūsi laiminga? Marija tau moja, kviečia į svečius ir nori daug papasakoti!

www.knyguklubas.lt/meksika-marija-indenes-mistekes-istorija

Aldonos Liobytės premija | Nominacija

RASA BUGAVIČUTE-PĖCE

Berniukas, kuris matė tamsoje

Vertėjas Audrius Musteikis

Odilė

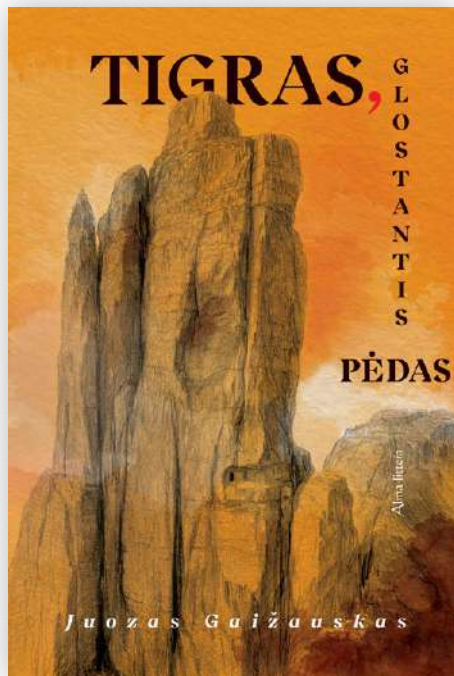
2021

„Berniukas, kuris matė tamsoje“ – tikra istorija paremtas skaudžiai atviras pasakojimas apie vaiką, gimusį neregijų šeimoje. Veiksmas vyksta praėjusio amžiaus dešimtajame dešimtmetyje Latvijoje. Jokūbas yra savo tėvų akys, todėl jį labai anksti užgriūva didelių rūpesčių ir atsakomybės našta. Jokūbas visur yra kitoks: ir reginčiųjų visuomenėje, ir tarp neregijų, o toks „ypatingumas“ neretai yra slegiantis, keliantis norą maištauti. Talentą mylėti turintis vaikas auga ir bręsta, prieštarų pilną tikrovę atrasdamas per tragikomiškus nesusipratimus, skaudžius kluptelėjimus ir netikėtus kasdienius džiaugsmus. Pasak latvių kritikės Bārbalos Simsonės, šis pasakojimas – ne apie matymą ar nematymą, o apie tai, kas įžvelgiama ne akimis. Apie tai, kas svarbiausia.

www.odile.lt/collections/knygos-vaikams/products/rasa-bugavicute-pece-berniukas-kuris-mate-tamsoje

Kinematografiškiausios knygos

JUOZAS GAIŽAUSKAS
Tigras, glostantis pėdas
Alma littera
2021

Kvapą gniaužiantis, kupinas tūkstantmečių paslapčių, mistiškas, detektyvinis pasakojimas, besidriekiantis rūkuose paskendusiose Astūrijos kalnų grandinėse, Afrikos dykynėse ir Islandijos žaižaruojančiuose ledynuose. Ar galima pasiklysti vieninteliame kelyje? Ar kybant tarp žemės ir dangaus įvyks dieviškasis sielos virsmas? Ar Lalibelos ikonų šventųjų akys išsiplės iš nuostabos išgirdusios atsakymą į klausimą: išlikti gyvam ar išlikti žmogumi? O kai senasis etiopas paklaus: „Ką tau sako Dievas?“, per tavo nuodėmingą širdį drykstelės Tigras, glostantis pėdas, ir tu gausi paskutinį antspaudą.

www.almalittera.lt/Knyga/grozine-literatura/gyvenimiskos-dramos/Tigras-glostantis-pedas/
www.audioteka.com/lt/audiobook/tigras-glostantis-pedas

Kinematografiškiausios knygos

MARIUS MARCINKEVIČIUS
 VITALIJA MAKSVYTĖ
Betė ir skraidanti gimtadienio dovana
 Alma littera
 2021

Ji niekada nenukabina nosies. Net per savo gimtadienį, kurį visi kėsina sugadinti: Betė negauna ilgai lauktos dovanos, ją užsipuola bjaurioji kaimynė, o mama atšaukia šventinius pietus! Gimtadienį išgelbėja dovana, pati atskridusi pas Betę. Ir tai ne šiaip sau dovana, o j didelę bėdą pakliuvusi dovana, kuriai labai reikia pagalbos! Betė niekada nepalieka draugų nelaimėje, todėl sukuria slaptą ir suktą gelbėjimo planą. Juk kur pavojai, ten ir Betė! Knyga lavina humoro jausmą, skatina meilę gyvūnams ir atsakingą elgesį su jais, ragina elgtis ryžtingai ir siekti savo tikslų, meniškai vertingos iliustracijos lavina estetinį skonį. Knygą sukūrė autorių duetas – svarbiausiomis lietuvių vaikų literatūros premijomis įvertintas Marius Marcinkevičius ir kaip vaikų rašytoja debiutuojanči poetė Vitalija Maksvytė.

www.almalittera.lt/Knyga/grozine-literatura/modernioji-literatura/Bete-ir-skraidanti-gimtadienio-dovana/

Kinematografiškiausios knygos

TOMAS MITKUS
RAIMONDA STEIBLYTĖ
Karo aviatoriai
Studio Mitkus
2021

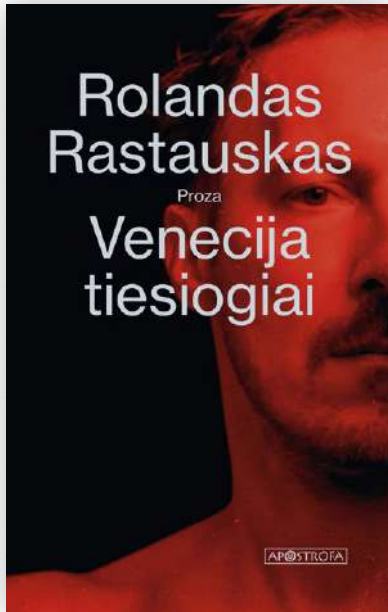

Prieš šimtmetį Lietuvos žmonės turėjo pasitelkti visą savo išmonę, valią bei drąsą, kad sugebėtų apginti ir išpuoselėti ypač trapią nepriklausomybės idėją ir sukurti savo nepriklausomą valstybę. Grafinis romanas „Karo aviatoriai“ yra *roman à clef* žanro pasakojimas apie mažą grupę asmenų, kurie buvo visiškai atsidavę tikslui apginti savo naujai atkurtą valstybę nuo priešų. Šiame grafiniame romane yra vaizduojami pirmųjų Lietuvos aviatorių nuotykių – sėkmė ir nusivylimas ant žemės bei padangės kovojant už nepriklausomybę 1919–1920 metais.

www.kuroneko.lt/produktas/karo-aviatoriai-komiksas/

Kinematografiškiausios knygos

ROLANDAS RASTAUSKAS
Venecija tiesiogiai
Apostrofa
2021

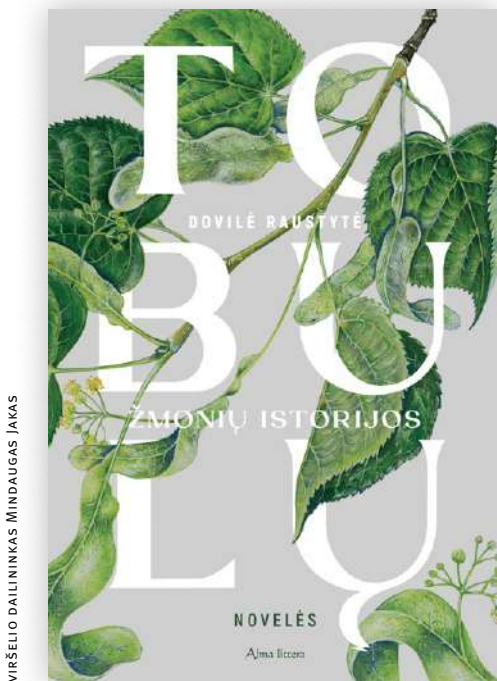
Tai galbūt pirma literatūriškai vertinga knyga apie naująją „karantinę“ realybę, kai daugelį poelgių ir veiksmyų sąlygoja COVID pandemija. Smagu, kad ir šiuo niūroku laiku Rolandas Rastauskas rašo ne gedulo ir raudų intonacijomis, bet ironiškai šmaikščiai, iš kartais dramatiškų, kartais net tragiškų įvykių supindamas pa(j)trauklų ir žaismingą pasakojimą.

— Alvydas Šlepikas

www.knygos.lt/lt/knygos/venecija-tiesiogiai/

Kinematografiškiausios knygos

DOVILĖ RAUSTYTĖ
Tobulų žmonių istorijos
Alma littera
2021

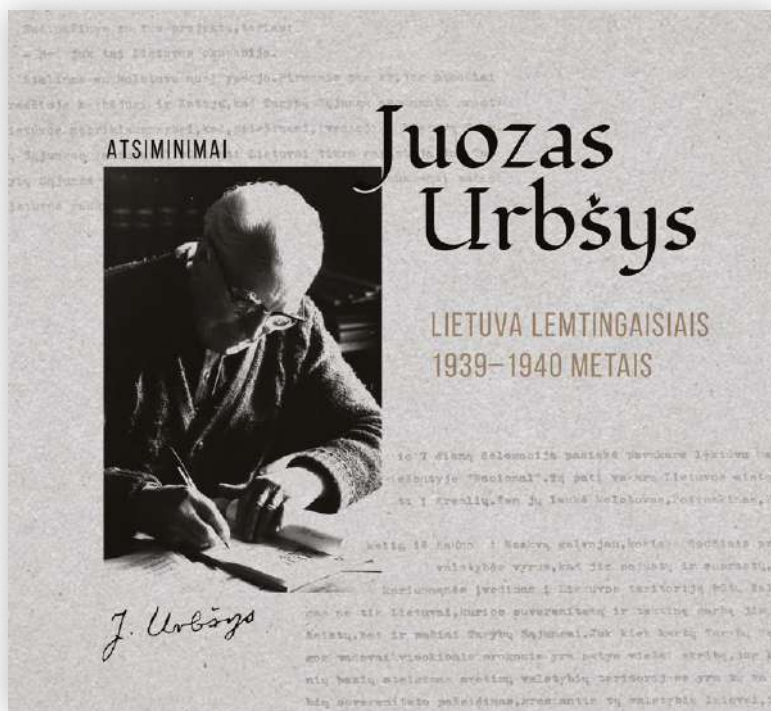
Perskaičius šią knygą pasaulis atrodo pilnas keistų sutapimų, sapniškų detalių bei makabriškų stebuklų. Tik šie liūdni, keisti, o kartais net komiški stebuklai vyksta ne kažkur toli už devynių jūrų ir devynių marių, o čia ir dabar – už tavo buto sienos. Tai neabejotinai vienas įdomiausių pastarųjų metų lietuvių prozos debiutų.

— Aušra Kaziliūnaitė

www.almalittera.lt/Knyga/grozine-literatura/Tobulu-zmoniu-istorijos/

Kinematografiškiausios knygos

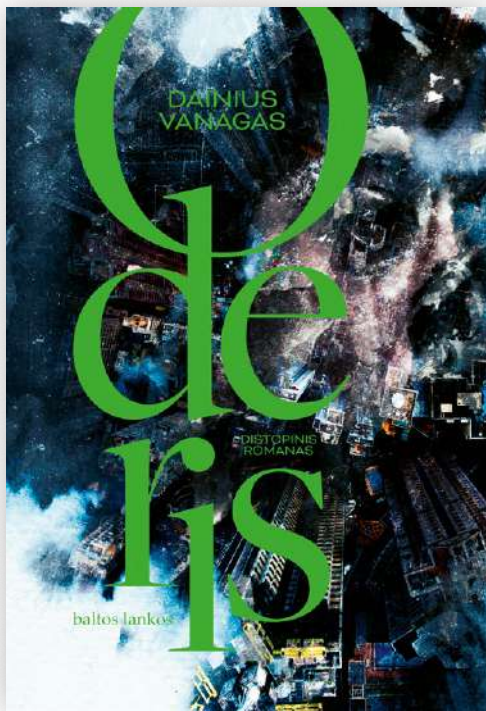

JUOZAS URBŠYS
Lietuva lemtingaisiais
1939–1940 metais.
Atsiminimai
Briedis
2021

Iškilaus valstybininko, karininko ir diplomato, kultūros veikėjo Juozo Urbšio (1896–1991) atsiminimai atskleidžia dramatiškiausius 1939–1940 metų Lietuvos istorijos epizodus: nuo nacistinės Vokietijos ultimatumo dėl Klaipėdos iki Sovietų Sąjungos okupacijos. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras paliko neįkainojamą totalitarinių Adolfo Hitlerio ir Josifo Stalino diktatūrų nusikaltimų liudijimą. Dainuojančios revoliucijos metais išleisti Urbšio atsiminimai sugriovė sovietų propagandos melą apie savanorišką Lietuvos įstojimą į SSRS, padėjo visuomenei patikėti artėjančia nepriklausomybe. Ši knyga patenka į istoriškai Lietuvai reikšmingiausių XX amžiaus memuarų sąrašą. Naujusias jos leidimas papildytas komentarais, mokslinių tyrimų medžiaga, amžininkų atsiminimais, vaizdiniais ir rašytiniais istorijos šaltiniais. Knygoje pirmą kartą publikuojamos seniausio žinomo atsiminimų teksto, paties autoriaus pavadinto „Susitikimai su Stalinu ir Molotovu“, ištraukos.

www.patogupirkti.lt/knyga/lietuva-lemtingaisiais-1939-1940-metiais-atsiminimai.html

Kinematografiškiausios knygos

DAINIUS VANAGAS

Oderis

Baltos lankos

2021

Šiurpus distopinis pasakojimas, nerimą labiausiai keliantis būtent tuo, kad aprašomi socialiniai eksperimentai toli gražu nėra neįmanomi. Haliucinuojanti, įsiurbianti istorija, verčianti susimąstyti apie mūsų prigimtį: kur yra ribos, galinčios mus sustabdyti? Ar jos išvis egzistuoja?

— Audrius Ožalas

www.baltoslankos.lt/oderis

Kinematografiškiausios knygos